Контрольный экземпляр

Массо а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьл 1923 шера дениз • ШИНАРА, 9 СЕНТЯБРЬ, 1980 ШУ. • № 108 (6336). • Мах 2 кепиг.

КПСС XXVI съезда-даха мадоагIIара накъагIо!

Хьинаре къахьег

Дикача хьоьхамашца КПСС XXVI съезда накъабахара хьинар ца кходеш къахьег тха Грозненски района «Юбилейный» совхоза кхаша бешемаши лелвераша. Укх шера планагIа 5400, тIанйдача декхарех 6200 тонн баьцадааранш 300 тонн соми пачхьалкхена дIабала безача хIанзле 3378 тонн баьцадаараши 276 тонн соми дIабениаб. Эггара дукхагIа хьалкхельй помидораши кабуци. Къаьстта дика хьийкъай кабуц. Тошшаме ала мегаргда соми баьцадаараши дIадалара планаш а декхараш а тха къахьегамхоша толамца кхоачашдергда аьнна.

Баьцадаараш кхедача бригадашкарча болхлошта юкъе яьржача яхье хьалкале яьккхай № 1 йолча Медиев Iнйсас кулгалдеча бригадерчар. Цар аьттув баьнна эггара дукхагIа баьцдаараш пачхьалкхена дIадала. Цу бригадерча болхлошта юкъе къаьстта хьинаре къахьегаш хилярах белгалбаьнаб звеньевая Михайлова Нина, болхлой Григорьян Анна, Асиева Забура.

Л. ФРОЛОВА, «Юбилейный» совхоза [illegible]

Дика хоамаш

«Трансмаш» завода болхлоша тIехкхоачашду пятилетка тIеххьарча шери шоаш тIанйца декхараш. БархI бетта планал совгIа арахийцай 75 эзар сом мах бола валови продукци, мацхала яьккхай 85 эзар сома мацха товарни продукци. Шоай къахьегама толамаш кхы тIа а товдеш къахьегаш ба уж укх бетта а.

Укх шера къаьстта дика тоадаьд заводе коллективо шиI технико-экономически хьонхамаш. Планал совгIа продукци маьхала яккхарах, бийдал, металл, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоярах, арахецача продукцега дIабода мах лохбарах укх шера планал совгIа пачхьалкхена баь пайда 55 эзар сом да. Къахьегама овсарле лакхъяра бархI бетта план 103,7 процент кхоачаш а яь, соахка укх хана хиначул шиъ ахи процент лакхъяьй из.

Хьинаре къахьегаш хиларца белгалъяьина я мастераш Оздоев Шарифи Козлов Евгений Владимировичи керте латтача сборочнии механически участкай коллективаш. Цар хIанзлехьа кхоачашъяьй шоай пхе шера планаш.

* * *

«ХIара балха денна — дикала Знак!» яхача девизагIа къахьегача Нохч-ГIалгIай галантерейно-трикотажни объединене Ляув Махмуд Идрисович керте латтача цхьоалагIча филиала болхлоша дегаш гIоздоаха толамаш доах. Пхе шера план хIанзлехьа кхоачашъяьй цар. Духхьал бархI бетта планагIа лаьрхIачул совгIа ара а хийна мацхала яьккхай 114 эзар сом мах бола товарни продукци. Укхаза арахецача цхьан изделена пачхьалкхен дикала Знак хьожаяьй, керда арахеца доладьд доккхий паласаш.

ТIайоагIача пятилетка цхьоалагIчен шоллагIчен шера чотагIа къахьегаш 67 болхло, массехк бригада я укхаза. Царех я Буденная Мария Евгеньевна, Попова Валентина Ивановна керте латтача ткачихий бригадаши Мигунова Раисас, Алексеева Валентинас кулгалдеча мотальщицкий бригадай коллективаш.

ХЬАЖКИЙ КХАШКА

Доакъар шортта хургда

Дукха хьайбаш да Сунженски района XIX партсъезда цIерагIча колхоз. ХIана царна тоъам болаш доакъар Iалашдарех тайша хургда укх шера а XI пятилетка хьалхарча шера а планаши социалистически декхараши кхоачашделга. Из дика кхетаду колхоза кулгалхоша а болхлоша а.

ПланагIа укх шера 19500 тонн силос, 1250 тонн сенаж, 1800 тонн йол, 150 тонн баьций хьоар Iалашде дезаш ба колхоза хьайбаш лелаедераш.

Доакъар ийчдара лаьрхIа колхозе вIашагIъелла я доакъар Iалашду бригада. Мел эша техника йолаш а я из.

— ХIара бригаде шоай низашца Iалашдора доакъар. Техника ца тоъаш хилча а соа трактор, кхыйола агрегат яккха гIерташ кесткаста колхоза правлене къамаьлаш лора бригадираша. Цул совгIа, доакъар Iалашдара план кхоачаш ца йича техника, нах ца таьарах нийсденнад из яхаш бехказа бувлар, кхыдола бахьанаш лехар, — йоах колхоза кертерча зоотехника Богатырев Мухьмада. — ХIанз, доакъар Iалашдара лаьрхIа бригада вIашагIъеллачул тIехьагIа, уж кхоачамбоацараш дIалаьнна. ХIара сага дина хов ше де дезар. Цудухьа лакха я хIара сага а доакъар Iалашдеча ерригача комплекса а къахьегама овсарле. Цхьан отделене доакъар Iалашдаь баьлча шоллагIча, тIаккха кхоалагIча бригаде болх бу доакъар Iалашдераша.

Тхо долх № 4 йолча мехотряде. Цига нийсбелар сона колхоза парткома секретарь Кузнецова Любовь, доакъар Iалашдеча бригада бригадир Зубов Виктор.

— Мишта лел доакъар Iалашдара гIулакхеш? — хетт аз царга.

— Таханарча дийнахьа планал совгIа сенаж кийчъяь дьянад тхо, — йоах Зубова, — 180 тонн баьций хьоар а Iалашдаьд оаха. Цхьабакъда, силос кийчъяра гIулакх низкъала лел. ХIана аьлча силоса лаьрхIа хьажкIаш догIа доацаш дика хийнаяц. хIаьта а 2 сентябрь хьатIакхоачеш 7000 тонн совгIа силос кийчъяьй оаха. ХIана силоса лаьрхIа хьажкIаш чуэцаш да тхо. Цул совгIа, 1100 тонн йол Iалашъяьй, хIанз доладеннад дукххача шерашка тIаьовла баьцаш хьакха. Укх шера декхар тIанйцад оаха цаIн ахи шера тоъаргдолаш хьайбашта доакъар Iалашде аьнна.

Дика къахьег комбайнераша, шофераша, трактористаша. ХIара дийнахьа шоай нормаш кхоачашъю цар 120—130 процент. Доакъар Iалашдераша шоай низ дIакхоачар ду из ца доедара. Из хьадех кхычаргара я. Цудухьа механизаторий вIаштIехьдоал юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 150—160 центнерага дIакхоачаш доакъар даккха.

Доакъар Iалашдара гIулакх иштта дика дIадохьалургдац, нагахьа санна боахама кулгалхоша, специалисташа хьалхе а с езаш йола йоакхо лоьцарс. Колхозой моральни материальни хьашташ кхоачашдеш йола мероприятеш юкъейоалаяьй колхоза правлене, парткомо, месткомо. Планал совгIа хьекхача хIара гектарах дIайнхьача тоннах ахча премеш тел денна. Масала, комбайнера Анцупов Валентина, шофера Золотухин Виктора хIара денна итт сом преми эц. Царна карагIдулача дикача гIулакхех дуьц лоьтгазеташа, «Къахьегама листоказца». Массаза а кхай тIа лелаш «Летучка» а я.

Дика къахьег АВМ-е болх беш волча механика Шерипов Ивана а. Денна а бийсанна а болх беш я цун агрегат. ХIанзале планал совгIа 30 тонн баьца хьоар кийчдаьд цо.

ДIадахача шера доакъара лаьрхIа укхаза дIайийна культураш 200 гектар мара яцар, укх шера цар лаьрхIар 1000 гектар дIас. ХIанзале дIайийна баьннаб 350 гектара тIа раис. Дика къахьег укхвал № 1 йолча мехотрядо, цунна кулгалдеш ва Брциев Борис.

Иштта шоайла социалистически яхье а баьина, къахьегаш ба колхоза доакъар Iалашдераш.

А. САГОВ, тха собкор.

СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически заводерча мастерашта юкъе эттара дикагIа лоархIачарех цаI я Кормиленко Валентина. Балха моттиг ца хуйцаш укхаза из къахьегаш йола вурийтта шу дизад. Цу шерашка хаддаза шай балха [illegible]-лакхъеш къахьегаш йола из мутIарерча аппаратчикагара смена мастерага кхаьчай. ХIанз Валентина дика кулгалхоя бокъонца йола организатора лоархIаш я. КПСС XXVI съезда сийна яьржача яхье хьалха латташ я цун смена. Цо хIара сменагIа нормал дукхагIа арахец продукция. Ше мел кийчъеш йола продукци пачхьалкхен дикала Знак йолаш мара а хилийтац цо.

Цун керттердар да ше керте латтача смени коллектива болхи социалистически яхьи Кормиленко Валентинас дика вIаштIехьъяьккхар. Дукха совгIаташ тийннад Валентинана цо даьха къахьегама толамаш белгал а доахаш. Царна юкъе я къахьегама сийлен кхоалагIча степена орден.

СУРТА ТIА: мастер В. Кормиленко.

С. ХУГАЕВА сурт.

ДИКАГIЧА ХАНА ДIАДУВРГДА

Укх тIехьарча хана тха совхозо 3 эзар гектара тIа дIадув гурахьа ялатвш, царех 1600 гектар дIалоац кIиво, вож лаьтта — маьхко, рожо, трипихале. Гурахьа дувча ялатий чIоагIа теркои йоа кхои яьй тха механизаторашен кхаш леладерашен, хIана аьлча практико хьахьокхачох, гурахьа дувча ялаташа тха зоне бIаьстап юхье дувча ялаташачул лакхагIа лу хьувкъам. Цудухьа дерригача ялатех хIара шери 80 процентага кхаччалца лаьтта дIалоац гурахьа дувча ялаташа.

Укх шера къаьстта чIоагIа дог доахкелга ю оаха гурахьа ювча хIамаех, хIана аьлча дIанхача шерашкарчул дукхка а дукхагIа дIас лаьрхIад уж укх гурахьа — кхы тIа а 800 гектар рапсек 1000 гектар вIашагIъэдаь вика-кIан — ка бола ялаташ чунйна даьначул тIехьагIа доакъарийна лаьрхIа дIаюв культураш. ТIаккха тхога йиш хургья бIаьстан юхье злаково-бобови культураш хьаялдалца хьайбашта моша доакъар лоаттаде а эггара хьалха йоллаш йола силоси сенажи лаьттах йолла а.

Укх шера гурахьа ялаташ дIадера балхаш соахкарчул цкъан ахаэзен дукхагIа IотIакхетарца цIаккха в ца яьма тайпара чIоагIа уйлае йийзар гурахьа дувча ялаташта лаьтта кийчдара.

Эггара хьалха, тар ма лу хьалхагIа ах пар аха хьежар боахаме. Иштта, 10-гIа август хьатIакхоачаш, керттерча инженера нов. Ж. Амаева кулгалдеча, 17 тракторах латтача оахам деча комплексо ах пара хьисапе аьха Iойиллар 3 эзар совгIа гектар. Ахале хьалхагIа минеральни удобренеш тайсар 2500 гектара тIа.

Оахам де кхаша араьхар еррига трактораш — ниа болча «К 701»-гара лъина «МТЗ-80»-га кхаччалца. ХIаьта комплексо дийнахьа а бус а — хаддаза беш бола болх аттача бенкхар духьа трактораш тIа хайшар специалисташ шоаш — инженераш, юрта боахама механик, нефтебаза заведующи, бригадираши цар помощникаши — трактористи специальность йолаш мел вар. Лаьтта овхарий яхь вIашагIйоллилга, кхачанца уж Iалашбелга а технически гIулакх делга а шоашти дIатIалаьцад иштта специалисташа. Царех хIарана баь болх даьча оахама дукхалген дикалген хьежка мара лархIацар. Цу тайпара дежурство вIашагIъеллача сменашка, масала, мастерске заведующе нов. Д. А. Хасановен гаража заведующе нов. В. Исмаиловен яраш моргаш йолча сменашка, деннен бийсаннен беш бола болх 170—180 гектарага дIакхоачар. ДагадоххарагIа белгалдоаккхаргда аз, дIанхача шерашка деннен бийсаннен изза оахам даь ца хилар.

Оахам деча къаьстта доккхий толамаш доахар трактористаша Хожбакмадов Хьусейнв, Хасанов Лабаза, Ибрагимов Яхьъяс, Шариев Iалиана, кхычар.

Из ерриге комплекс дIахо а иштта толамс болх беш я эпб оахача а.

ШоллагIа лоархIаме декхар оттадаьд оаха звенона хьалхашка — фу кийчде а из лакхагIча, дIадувча кондиционега кхоачаде а. Цунах а иштта дика лоархIайнр склада заведующи коммунист нов. А. М. Тазбиев керте латта коллектив. Цу тайпара, 1 августа хьатIакхоачаш кIин — 450 тонн, маьхка 250 тонн, трипихале I класса 130 тонн фу дар боахамга, хIаьта вIашагIъэдаьча вика-кIини кIезиг дукха рожан мара даццар II класса фу.

Фу, къаьстта а трипихалерениг санна йолча кердача культура фу, цIендара эшаш мел йоли машинаш ца хилар бахьан долаш фу цIенделга атта болх бацар. Болх дика баьлчун бизза хам бе боагIа машинистий ни. В. Дакаевен З. Мутиевен хьаькъал котдалари дийнахьа а бус а хьатта болх белга вIаштIехьдаккхари бахьан долаш дика ка яьлар гIулакхах.

Изаамо ледара моттиг дика тоайир механизатораша селлкаш кийчъеча хана а. Запасноп оатхалаш на хилярах чIоагIа хало хьийгар. Укхаза а тоъал лоацача хана тоаль яьхар ерриге 14 селлка.

Эггара хьалха низ меллаб хьежар рапс дIадувш. Ипатовски методах пайда а эцаш, оахам деча хана а санна, ялаташ дIадув комплекс вIашагIъеллар воккхагIвола агроном нов. З. А. Исаев керте а волаш. Хьалхарча юхьлга цунна юкъеяхар ялаташ дIадера балхаш духьашка деш боацача механизаторий М. Н. Глебездина, З. Берсанова, С. А. Салачова, Ю. Исаева 4 агрегат. Селкаш тIа эттар иштта ялаташ дIадувча комплексе дания дакъа а лоацаш опыт йолаш бола селльщикаш — Ала Чагай, МуртазалиевгIар Мовладия, Рамзани, Боар Ольга, Капланова Зура, Амаев Абуязид, Болговская Валентина. Ялаташ дIаделе хьалхагIа еш йола обработка ший ханнахьа па ярах агрегаташ сайца ца лоаттаяр духьа из лоархIаме болх тIабиллар оаха тешаметIа гIулакх деча механизатораштa: дисковани елга — Хапизов Вахийнен Курбанов Вахидан, ялаташ дIаделе хьалхагIа еш йола культиваци елга — Хамидов Iарбенен Мурдалов Халимулленен, оахам шаьр а деш шлейфованa елга — Хаджиев Нурдена.

Дерригa а диь ди мара эшанзар механизатораштa шоашта хьалхашка оттадаьча декхарах лоархIабара — дикагIа йолча ханашка из кхоачашде кхоабаря, 600 гектар рапс дIадера. Цу гIулакха кхьметтел дIанхача шерий опытах пайда эца а бийзар — бийсанна а тIехьа ялаташ дIаде.

Рапс дIадувш техниках балха овсарле лакха йолаш пайда эцарах комплексана ахчан хьалхара премн хьожайир. Из хIанзле а дукхагIа йолча моттиге цхьатарра дика тIадаьннад. Премн шоаш дIаэцаш механизаторашa, сеяльщикашa хьакхайкадир ялаташ дIадувча бaькха шоай эггара хьалхара толам шоаш вай хьамсарча парте XXVI съезда хетабеш хилар, цар дош делар балха хьинар а ялаташ дIадера дикал а лох ца илийта.

Цар дош гIулакхаца чIоагIдеш да: вIашагIъэдаь вика-кIан трипихалин доакъарийна лаьрхIа дIадувча меттигa хьалхагIа а санна хьинаре болх бу цар. ХIанзале а цар аьха Iойиллай хьалхара эзар гектар.

Н. ЕЗИКОВ, Грозненски района «60 лет Октября» яхача совхоза директор.

Пропагандистий курсаш

Политически экономически образоване системерa дешара кердача шера чIоагIагIа кийчо еш я республикера партийни организацеш. Дешара керда шу, хоаш мадарра, коммунисташ, дерригa советски халкъ КПСС XXVI съезда накъадала кийчлуча хьалхашка дIадьорга. Цунца дувзаденна, производства эффективности балха дикали лакхъяра, Iилма-техническии прогресс сихъяра, хIамах кхои барен хьурмат дарен режим чIоагIъяра къахьегамхой сарцагIбоаха лоархIане средство хиларах тара, къаьстта чIоагIа лакхлу экономически образоване лоархIам.

Из декхар кхоачашдерa керттера моттиг къоастаю экономически образоване пропагандисташтен организатораштен.

КПСС обкома политически дешара Цено пропагандистий шиъ кIирал курсаш чаккхъяьхай. Экономически школай 280 гаргача кулгалхочо курсашка Iомаяьй производства эффективности балха дикали лакхъяра проблемаш, Iилма-технически прогресс сихъяра, боахама механизм эргальккха тоаяра дешаш. Курсашка лоархIаме моттиг лора экономически образоване методика, экономически дешар пайданегIа хулийтаргдола наькъаши средстваши Iомаяра.

Политически экономически образоване системера дешара керда шу дIадоладенна «Ленински Коммунистически парти — вай заман хьаькъал, сий, эхь-ээдел» яха тема Iомаяргара. Цу темах лаьца пропагандисташта хьалхашка къамаьл дир ЧИГУ КПСС историе кафедра заведующе К. И. Ефанова.

«ИттлагIча пятилетке Нохч-ГIалгIайчен экономика дегIаяри из чакхйоалача шера декхараши» — иштта яр республика Госплана председателa Е. В. Брыксина даьча къамаьла тема.

Пачхьалкхен университетен Грозненски мехкдаьтта институтен массехк Iилмахочо шоай къамаьлаш хетадир производства эффективности балха дикали лакхъяра, Iилма-технически прогресс сихъяра, боахама расчет чIоагIъяра, экономически стимулированни чIоагIагIа ледаяра, боахама механизм эргальккха тоаяра, къахьегама овсарле лакхъяра, социалистически яхьага производства эффективность алиник чIоагIагIа яйтара дешашта.

Курсашка йийша цхьайола лекцеш, парте аграрни политикана, юртбоахама производствана специализации концентрации яра дешашта хетаь яр.

Курсий балхах тоъал йоккха моттиг дIалаьцар экономически дешара методика, цун дикали эффективности лакхъяра дешаша.

Курсашка семинарски занятеш йир укх темаех лаьца: «Iилма-технически прогресс сихъяра ларда тIа производства эффективность лакхъяр», «Экономически дешара дикали эффективности лакхъяра наькъаш».

Пропагандисташа чIоагIа уйла тIаяхийтар республикерча Iилмахоаццей кулгалдеча болхлоаццей хиннача вIашагIкхетараша. «Грозгипронефтехим» яхача институтa директора С. В. Макарьева, «СевКавНИПИнефть» яхача институтa директора заместителa Н. Б. Меркурьева, Нохч-ГIалгIай юртбоахама опытни станце директора заместителa И. М. Анчербака, Нохч-ГIалгIай историе, социологе, филологе институтa директора заместителa А. Г. Попова дийцар шоай Iилма-тохкама учреждений гIулакхех, шоаш къестеча лоархIаметIарча проблемаех.

Пропагандисташа даьча дукхача хаттарашта жоаплаш делар республика юстице министра И. А. Албастова, телевидени радиовещани дешашта йолча госкомитетa председателa С. М. Лагутина, «Чечингпотребсоюза» правлене председателa М. А. Мамаева, торговле министра заместителa В. С. Гамаева, ихачан промышленноста министра заместителa В. Д. Григорьева, бытовой гIулакхаш дара министра заместителa Б. Н. Кашенцева, хIаьта иштта Грозненски горисполкома председателa заместителa З. З. Тучаева.

Курсий балха юкъе дакъа а лаьцар, цига къамаьл а дир КПСС обкома секретара М. О. Буэуртанова.

Тахан-Болгаре социалистически революци хиина 36 шу дуз

ВЕЖАРИЙ МАССАЗА А ЦХЬАНА БА

Дунихача наха дика йовз Маяковске цIерагIча городокера болгарий гIишлонхой общежити. Цун цхьан оагIон тIа кхо этаж дIалоацаш йоалл панно. Цу тIа вайна гу шоайла моарцал ховттаж кулгаш а лийца латта ши саг. КIала гIолла эрсий а болгарий а меттала яздаь да «Массаза а цхьана!» аьнна вай халкъашта юкъера дохаргдоаца вежарий доттагIал хьахьокхаш дола дешаш.

Панно тIа лохе вайна гу бIаь шу хьалха Болгаре Кортамукъале лораеш байначa эрсий салташта Шипке оттадаь фашистски Германех Болгари мукъайоаккхаш латташ хиннача советски салтеода Алешана дегIан памятникаш.

КIезиг-дукха тха мехка истори довзача сага хале дац цу символиках кхета. Кхойтта бIаь шу да Болгари шиI пачхьалкхе а йолаш хьайоагIа. Цунах ах хана кхьча мехкий Iазап тIалаьттаз цунна. Пхи бIаь шу гаргга из Iазап лайнад оаха туркашкара. Цхьабакъда, шоай хур цар дарах, кIал ца лусаш тхоай къаман культура, оамал лораеш, сий ца доадеш хьадаьхкад тхо. 1877—78 шерашка хиннача тIем тIа эрсий новкъосталца кортамукъале яьккхар оаха. Тха кортамукъале бахьан шоай са дIаденнача Россе къамий къонгашта хетадаь оттадаьд Шипка тIа латта памятник — болгарийи эрсийи советски къамашта юкъера дохаргдоаца доттагIала символ.

ШоалагIа тхона новкъостала баьхкар советски вежарий 36 шу хьалха. Иззал ха яьннай монархо-фашистски Болгаре доазон тIа гIолла фашисташта етташ советски эскар тIехдаьнна. Цу гIулакхо дикка новкъостал дир тха къаманна фашисташта духьала оттара.

1944 шера 9 сентябре Болгарски Коммунистически парте кулгал а деш фашисташта духьала восстани хилар. Из бахьан долаш тха мехка эттар Даймехка фронта халкъа-демократически Iаьдал.

Болгаре хиннача Советски Эскарах ца юхьаш малхбузерча пачхьалкхенашкара новкъостал деха карагIа ца доалаш йисар чура реакци. Из бахьан долаш вIаштIехьдаьлар болгарий къаман социалистически наькъа тIа дала.

Цу хана денз Iалаьмате чIоагIа дегIаенай Болгаре промышленность, юрта боахам, культура. Советски Союзацен кхыча социалистически пачхьалкхенашцен цхьана хьахиначa из болча социалистически содружестве дакъа лоацаш хьайоагIа Халкъа Болгари я. Хьинаре дакъа лоац тха мехко дунен халкъашта юкъе социалистически хьисапе къахьегам бекъача, кIоарглуш латтача экономически интеграце, эггара хьалха ВIашн Экономически новкъостал дара Совет чIоагIъеча.

Вай мехкашта юкъера вежарий доттагIал белгалдеш дола хьисап да Нохч-ГIалгIайчене къахьегаш тха, Болгарерча гIишлонхой группа хилар. Дукха ха йоацаш шиI тайпара юбилей хилар тха: итт шу даьннад тха группи вIашагIъелла. Оахош даьчун итогаш а яьй оаха. Бокъаллдар аьлча, уж эсала а яц тха. Цу юкъа оаха хьалъяьй Вознесенскерен Грознерен газ чакхйоаха заводаш, Ермоловкен Брагунен компрессорни станцеш. Из тайпа станци яьй оаха Украине, Шаьла яьй турбай база. МагIалбикен Урус-Мартанен больницай комплексаш, кхычахьа школаш, берий бешамаш, цIенош. Вай мехкашта юкъера доттагIал диц ца луш даиман дагалаттийтара новкъостал дергда, аьнна хет сона. Грознена гаьна йоацаш уллача Долински поселкен Маяковски городокен дикача оагIорахьа цар сибат хуйцаш оаха хьалдаьча цIенош.

Оалаш да новкъостий бовз хало тIаэттача. Массехк шу хьалха Узбекистане мохк аьга городаши юрташи йохийча, беррига Советски мохк санна цу хина юхаль хиина поселок Газли хьалъеш гIо-новкъостал дир оаха. СССР болх беш болча болгараша. Хьинаре къахьийгар цига тха добровольцаша.

Тха группо хIанз цхьацца объекташ хьатъю Нохч-ГIалгIайчене а кхычахьа а. Къахьегама ордена вийза волча кавалера Ненков Ненко бригада йоалл Маяковске цIерагIча городоке чуIа цIенош деш, Димитров Димитра бригада къахьегаш я Тийрка тIа тIий туллача. Сирмина Иванен Кузманова Стефанен бригадаш болх беш я Грозне, хIаьта Палийски Константинен, Маринова Славан, Христова Христен бригадаш йоахк Батумен Тбилисена гаьнa йоацаши компрессорни станцеш хьалъеш. Массайола бригадаш оттаьча графикал сихагIа болх беш хьайоагIа. Иштта, ала доагIа, тхоай къаман доккхача цIейна — Кортамукъален Денна — къахьегама дикача толамашца тхо накъадаькхалга.

Ала лов сона, укхаза, Советски мехка, эшаш мел долча хIаманца тхо Iалашдаь хилар, цхьанкха хIама ца эшаш даха а къахьега а торо я тха. Ала доагIа, Нохч-ГIалгIайчене тха группа хьайоагIаш тха беррига болхлой гIишлонхой специальность йолаш ца хиннилга. Цудухьа хьалхагIа тайп-тайпара балхаш де дийзар цар. Ха дIа ма йода, советски вежарийн тха, болгарий, хьехамчийи новкъосталца хьалхагIа цхьаццен тIехьагIа массехк сиежнии специальносташ Iомайир цар. ДукхагIа болча болхлоша шоай производствени разрядаш лакхйир, шоай балха лакха специалисташ хилар.

КIезига бац тха болхлоех Грозне, Махачкале, Ростове, кхычахьа советски вузаш, техникумаш яьха, хIанз цига дешаш бола нах. Укхаза тха бераш шун школашка деша багIа, царех цхьабараш уж школаш йисте а яьха хIанз советски тайп-тайпарча вузашка дешаш ба. Цу мел долча хIамо тешал ду, укхаза, шун мехка, советски наьха санна даха, къахьега, балха говзал лакхъе тха а бокъо хилар. Цудухьа цIанкха а дагадехадац тхона: тхо укхаза хьашший да аьнна. Массаза а тхоаш цIагIа долаш санна сапаргIата да тхо.

ХIанз тхоай Болгарена тхо гаьна дале я, массаза а цунца бувзам ба тха. Оаха йийду цигара тхоай меттала газеташ, журналаш: «Работническо дело» — БКП орган, «Народна младеж» — комсомола ЦК орган, «Труд», «Спорт», сатирически «Стършел», дуккха кхыдараш. Цар новкъостал ду тхона Болгаре мел дола керда хIама довза, тха Даьхе мишта ях, цун халкъа боахам дегIа мишта боагIа ха. Ийду оаха советски газеташ а журналаш а, ладувгI радиога, хьож телевизорга. Iалаьмате безаме тIаэц оаха советски халкъа вахара хьал. ХIанз советски халкъ тIатеIIа къахьегаш доалл КПСС XXVI съезда къахьегама дикача толамашца накъадахар духьа. Оаха а, болгарски гIишлонхоша, цу съезден тхоай БКП XII съезден сийна тIанйцад доккхий социалистически декхараш. Тха коммунистий съезд хургья советски коммунистий форум хиина цхьа бутт баьлча.

Нохч-ГIалгIайчене къахьегаш дола тхо, Болгарера гIишлонхой, дувцилга йоацаш, дегаш айденна да тхьай къаман цIей — Кортамукъален Дя — шуца, советски нахаца, цхьана дездe тха торо хиларагIа.

Димитр МИШЕВ, Нохч-ГIалгIайчерча болгарски гIишлонхой группа начальник, инженер.

1973 шера хьалхара энергоблок йолаелча дуьйна тахана кхаллиярд киловатт-сахьт совгІа электроэнерги яьккхай СССР 50 шу дизаре цІергІча Марыйски ГРЭС-о. Цуьнан коллектив я Туркменски ССР промышленноста балхошта мисле эгтара хьалха КПСС XXVI съезда даха шардоагтІаре лакхъадахаре тІехьара социалистически ахь дІайоалаьр, доагора кхоъ а беш плананал совгІа электроэнерги яккха доаш декхар.

Туркмене йоккхагІйолча электростанце хІанз болх беш йолча кхо агрегато тоалца Іалангъю дегІайоагІача регеона промышленни предприятеш, мехкдаьттаи газаи промыселаш, колхозаш, совхозаш, республике шел бахача наххах ахлик нах баха городаш, посёлкаш. Цуьнан тоалца болх беш я кхоалгІьаьл итт процент дола болаьбе кхаш долча Каракумски кхаьала кранаси станцеш, энерги кхьа дика кхоач аІаммагІтехача Юкъаьрра Азе энергосистемага.

ГРЭС мощностах совбоххаш я. ХьалІе йолаьйо 210 эзар киловатт мил бола дахлагІа агрегат. Ларл йолдаш латт хьагрегата я турбогенератора а кІал. Монтажни шайда тІа аІамагІйолхаш я хьагрегата йола оборудовани.

СУРТА ТІА: В. Ф. Татаринцев мерте хатта дІнагІйола монтажникий бригада.

С. РОЗЫЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совете

ЛЕРТТІА КИЙЧЛЕ ІАНГА

Жилищно - коммунальни боахам дикка лелабар, шийханнахьа из Іанго кийчбар доархІамегІдола социально-экономически декхар да. Из кхоачашдаро торо хулийтарг гураьхен Іайн къахьегамхошта гІулахх делга дикка товде, республике бахача наха оьсаре къахьегара, вахара, салаІара эша хьалаш хьаде. Цудухьа хІана чІоагІа доархІаме да Іанга кийчо яра болча беррига организацешка балла боарам лакхбар.

Цу тайпара декхар хьалхашка оттадаьд уж деношка «1980—1981 шш. республика жилищно - коммунальни боахам Іанга кийчбара хьакъехьара» дош дийцача Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Совето халкъа депутатий моттигашкерча Советий исполнительни комитеташта, жилищно-коммунальни а кхыйолча а предприятий коллективашта хьалхашка.

Цу деша хьакъехьа тІайнцача соцам тІа белгалдаьккхад городий а районий а исполнительни комитеташа, жилищно - коммунальни боахама министерства, кхыча ведомствий боахамаша нах чуІеча цІеной фонд, теплофикационни кхыйолен сооруженеш Іанга кийчъяра даькъе хоадам боллаш болх бь хилар.

Кийч а яь чІоагІъяай дукха доархІаме организационно - технически мероприятеш белгалъяь йоли, ханнахьа нах чуІеча цІеношта капитальни ремонт яра, теплофикационни мощностишта ремонт а яь уж шеръяра тІаьраяь йола план. Іана кийчо яра балха юкъеэзай гІишлон-монтажни организацеши промышления предприятеши.

Вакъда, хІаьта я республике дукхача жилищно-коммунальни боахамаша Іана кийчо яра оттаяь план йоагІача тайпара кхоачашъяц. Къаьстта эсала лел нах чуІеча цІеной фонда капитальни ремонт елга Грозненски горисполкома жилищно - боахама управлене, «Грознефтеоргсинтез», «Грознефть» яхача объединенешка, «Красный молот» яхача заводе, «Терек» яхача мебельни дахчах хІамаш еча объединене.

Мела лел тховнашта, отопительни системашта, кхыйолча санитарно - техническ оборудованена ремонт еларга. Іана кийчо еча хана лерттІа терко яц нах чуІеча цІенош, теплофикационни трубопроводаш чуйолча техническ цІеношка йІоахал кылийтара.

Къаьстта чІоагІа тІехьадус балхаш отопительни котельнешта тепловой сеташтен ремонт еча «Чечингкоммунэнерго» яхача управлене. Мела лёл уж балхаш городашка Грозней Малгобекей.

Жилищно - коммунальни боахама министерства, Грозненски Малгобенски горисполкомана мела тІахьожам лоаттабу ремонтно - гІишлон организацей балха, кхоачам боллаш балха юкъеузац гІишлон - монтажни организацеши промышлении предприятеши. 1979 шера Грозненски горисполкомо городерча теплофикационни сооруженешта ремонт елга тІадилла хиннача 12 организацех дукхагІъяраш хІанз а болх дІаболабанза я. Дикка тІехьа а йиса городе Малгобеке тепловой сеташта ремонт е йолалар «Малгобекнефть» НГДУ, буруй тохара балхий управлени. Вознесенски газ чакхйоаха завод.

Нохч-ГІалгІай гІишлон-управлене юкъагІадитад Киевски улицагІа йолча котельне мазутни боахамб комплекс хьалъелга, мела лел котельнена реконструкци яра балхаш городе Малгобеке. Газ чІоаттІа ца тоьаш, Іал замалакъа из кІезига хулаш, цхьайолча предприятешна из дІа ца кхоачаш моттигаш хиннале я «Красный молот», «Трансмаш», «Автоспецоборудование», «Электроинструмент» яхача, химреагентий заводий «Чеченоингушпромстройматериалы» яхача объединене, кхы дукхача боахамий кулгалхоша хІанз а шоай довгор эшаш йола установкаш резервни довгорца Іалашъяьяц.

Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Совето декхаройла яьй жилищно - коммунальни боахама министерство, Грозненски Малгобенскин горисполкомаш тІехьадисар дІадаккхара эшаш йола мероприятеш чакхъяха я 1980 шера 1 октябрь тІаккховчаш нах чуІеча цІеной фонд, теплофикационни сооруженеш, городской боахама кхыйола объекташ Іанга кийчъяра дезаш йола деррига балхаш чакхдаха я.

«Грознефть», «Грознефтеоргсинтез» яха объединенеш, «Красный молот» яха завод, «Терек» яха мебельно-дахчах хІамаш еш йола объединени, Нохч - ГІалгІай гІишлон управлени, кхыча предприятейи организацейи кулгалхой декхаройла ба нах чуІеш дола ведомственни цІеноши коммунально - бытовой гІуланхадаьрхІа объекташ Іанга кийчъяра беш болча балхага хьажа а уж объекташ эшаш йолча материальни ресурсашца Іалашъе а.

«Красный молот» (нов. Веденко), «Трансмаш» (нов. Приходько), «Автоспецоборудование» (нов. Мальсагов), «Электроинструмент» (нов. Зурабов) яхача заводий, моттигерча промышленноста химзавода (нов. Грайзель), Грозненски ремонтно - механически завода (нов. Бакаленко), «Консерплодоовощ» (нов. Бычихин), «Чеченингушпромстройматериалы» (нов. Батаев) объединеней кулгалхой теркам тІаэзар шоай предприятеш резервни довгорца цар ІалашъяьІ ца хиларе. Уж балхаш 1980 шера 1 ноябрь хьатІаккхачале чакхдоаккхалга царна тІадиллад.

Нохч - ГІалгІай гІишлон управлене, жилищно - коммунальни боахама министерство, Грозненскии Малгобексин горисполкомаш декхаройла я 1980 шера 1 октябрь хьатІаккхачале Грознера котельни хьалъяь яккхеи Малгобекерча котельнена реконструкци чакхъяккхеи.

Нохч - ГІалгІай АССР Министрий Совето халкъий депутатий городской а районий а Советий исполкомий, жилищно коммунальни предприятейи организацейи кулгалхой доархІамегІдарех декхар лаьрхІад болхлойи специалистийи коллективаш, общественность, баха нах кхом а беш топливно - энергетически ресурсаш лелаяра оарцагІбахар, предприятеш, нах чубахо цІеноп, учреждениш Іанга дика кийчъяра тІехьа, гаои электроэнергии кхом а беш йоагаяра тІехьа шерра социалистически яхь йоаржаяр.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ДЕКХАРАШ МОГАДАЬД

«Красноармейский» совхоза болхлоша, Урус-Мартановски района Алхан-Юртовски юртсовета — Ерригроссийски социалистически яхье котало яьккхачуи — беррига къахьегамхоша юртбоахама производство дегІайоалаяра даькъе керда толамаш даьхад. Ханал хьалха, 1980 шера 1 июле, кхоачашъяьй паччахьалкхенга дулх доккхареи ялат даккхареи иттлагІча пятилетки план. ИттлагІча пятилетка шерашка паччахьалкхенга деккад 4.630 тонн дулх, 27.967 тонн ялат даьккхад. Бахача наха паччахьалкхенга деккад 161,5 тонн дулх, 104 центнер тха, 190,5 эзар фуъ.

Дикка дукха наха чуІе цІенош культурно - бытовой объекташ хьалъяьй. Болхлойн гІулакхерча наьхен деррига цІеноша электрификацеи радиофикацеи яь да, газ чуйилла йоалаш латт.

«Красноармейский» совхозо деррига балхаш арахьара новкъостал ца эшаш чакхдоах. Совхозо болхлоштен гІулакхерча нахан хьайбаш а коатІара оалхазараш а леладара новкъостал ду.

Даькъе толамаш дІачІоагІа а деш совхоза болхлошеи юрта Советерча беррига къахьегамхошеи лаьрхІад КПСС XXVI съезда керлача толамашца накъабаха, хІаьта цудухьа керда кхы а доккхагІа декхараш тІа а эйцад.

Керттера тернам цар тІабахийта лаьрхІарех гІулакх да хьайбаш толаме Іангара доахилга, уж дукхагІа хулийтилга, хьайбай продукташ паччахьалкхенга йоккхара плана ханал хьалха кхоачашъелга, бІаьсти кхашкарь балхаш дара юртбоахама техника кийчъелга механизаторий кадраш Іомаелга.

Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совето хьажа а хьежа могадаьд Алхан-Юртовски юрта Совета къахьегамхоша тІайийца керда декхараш.

Халкъа депутатий районий, городий, юртий, посёлкай Советий исполкомашта тІаьилладь доккхагІа дола декхараш тІа а ийца парте XXVI съезда дикача хьонхамашца накъабахаре Алхан-Юртовски юрта Совето дІадоладаь дина гІулакх шерра дІадоаржадара бе боагІаш бола организаторски кхетамен болх чакхбоаккхилга Іалашдар.

ЙОАРЖАЕ ЯХЬ

РЕСПУБЛИКЕРЧА ПРОМЫШЛЕННИ ПРЕДПРИЯТЕША 1980 ШЕРА ХЬАЛХАРЧА 8 БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯРАХ ЙОЛА СВЕДЕНЕШ

Процентаца

	Продукци [illegible]	Къахьегама оьсарле лакхъяр
Ерригга республика хьажача	101	100,1
«Грознефтеоргсинтез» производственни объединени	100,6	99,9
Грозненски ремонтно-механически завод	100,9	103
Карабулакски химреагентий завод	102	101
«СевКавнефтегазпереработка» производственни объединени	102	103
КІоаргача лаьттах чекашкерча йоахалах пайда ийбу Къилбаседа-Кавказски управлени	107	107
«Грознефть» производственни объединени	102	100,5
Грозненски «Нефтехимзапчасть» завод	101	102
«Красный молот» завод	100,5	100,3
«Оргтехника» Грозненски производственни объединене «Электроприбор» завод	103	100,6
«Промавтоматика» НПО опытни завод	103	100,9
«Пищемаш» завод	100,9	105
ГІ. Ахриева цІ. «Электроинструмент» завод	103	103
«Трансмаш» завод	101	104
Электромеханически завод	103	93
Гудермески мединструментий завод	105	102
Ацетонови завод	104	103
«Грозэнерго» районни управлени	101	103
«Терек» яха Нохч-ГІалгІай мебельно-тьуи хІамаш ю производственни объединени	102	103
«Союзавтоматстром» ВНПО опытно-экспериментальни завод	102	103
Радиотехнически завод	103	104
Электроремонтни завод	100,4	100,6
«Вторчермет» производственни объединени	102	97
Цементни завод	93	73
Грозненски аьшкбетона конструкцей завод	100,9	99,5
Нохч-ГІалгІай карьероуправлени	100,2	100,0
Грозненски ремонтно-механически предприятеш	100,7	103
ГІишлон материалий гІишлон индустрен Аргунски комбинат	100,4	99,7
«Чеченингушводстрой» гІишлошъеча управлене Аргунски аьшкабетони изделей завод	103	101
«Чеченингушводстрой» гІишлошъеча управлене ремонтно-механически мастерской	101	100,0
Нерудни гІишлон материалаш йоахеи чакхйоахеи Карабулакски завод	98	91
Хьуи боахама министерство	103	103
«Автоспецоборудование» яха опытно-экспериментальни завод	100,3	100,6
Мехкарьер	100,9	106
Назрановски трикотажни фабрика	100,6	107
Швейни производственни объединени	100,9	100,9
Кога гІирс бу фабрика	100,8	105
Грозненски даьтта доаккха завод	104	108
Шекар доаккха завод	113	118
«Консерплодоовощ» Нохч-ГІалгІай производственни аграрно-промышленно-торгови объединени	101	101
Дулха комбинат	102	86
Шурий промышленноста объединени	102	101
«Чеченингушвино» объединени	103	103
Ялата продуктай Нохч-ГІалгІай производственни управлени	103	98
Грозненски экспериментально-механически завод	100,7	100,9
«Госкомсельхозтехника» яха республикански объединени	101	100,5
«Металлотара» завод	102	100,0
Протезно-ортопедически предприяте	100,0	100,0
БІарга са доацарий общество	109	109
Къорен моттаден берий общество	100,9	107
Издательстваш, полиграфе, книжни торговле гІулакхашта йола управлени	108	103
«Чеченингушстройматериалы» производственни объединени	108	99,1
Кхачан промышленноста министерство	103	103
Моттигерча промышленноста министерство	101	105

Нохч-ГІалгІай АССР статистически управлене.

ЙИСАР КІЕЗИГА ХА Я

Деррига советски халкъ санна, Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхой коллективаш кийчо еш я КПСС XXVI съезда сийленца накъахьара. Цар тІагІертта ньовсам лоаттабу 1980 шерен бІарччача иттлагІча пятилеткаи планаш, иштта тІаийца декхараш толамца кхоачаш тІехкхоачашъя дара.

Арахеца продукци дукхагІа хилийтара, производства эффективность лакхъяра, къахьегам эргабаьнкха тоабара керда доккхагІдола декхараш тІаийдеш я хІанз производственни коллективаш. Уж декхараш кхоачашдара 1980 шера дІабахача бархІ бетта республике даькъа толамаш кІезига дац.

Республика промышленность бІарчча хьайицача продукци маьхала аннхара бархІ бетта план 101,2 процент кхоачашъяьй, планагІа лаьрхІачул совгІа мехкагІа дІакхаьчай 11 миллион совгІа сома маьха продукци.

БархІ бетта план толамца кхоачашъяьй мехкдаьтта доахараша, мехкдаьтта чакхдоахараша, химикаша, энергетикаша, машинашъяраша, промышленноста кхыча доакъой болхлоша.

Республикерча мехкдаьттахоша паччахьалкхен дІаилл совгІа даьккхад 24 эзар тонн мехкдаьттеи 30 миллион кубически метр газеи. Планал совгІа кІезига продукци енаьц Карабулакски химически реагентий, «Красный молот», «Электроприбор», «Промавтоматика» НПО опытни, «Электроинструмент», ацетонови, «Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни, «Металлист» яхача заводий, швейни производственни объединене, Гудермески мьахка завода, кхы дукхача предприятей коллективаша.

Республика ерригга промышленность хьайицача къахьегама оьсарле лакхъяра задани тІехкхоачашъяьй.

1979 шера укх хана хинначул къахьегама оьсарле лакхъяьй: ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» заводе — 8 процент, «Союзавтоматстром» ВНПО опытно - экспериментальни заводе — 7 процент, «Нефтехимзапчасть» заводе — 6 процент, «Красный молот», ремонтно - механически заводашка — пхиннха процент, «Оргтехника» производственни объединене «Электроприбор» заводе — 4 процент.

Из иштта дале а дукхача коллективий производственни балха тІа, бархІ бетта лаьча итогаша хьахьонхачох, кІезига кхоачамбоацараш дац. Цхьайолча предприятешкарча машинашеи оборудованеи бизача низаца болх бац, хила ма еззара яц къахьегама дисциплина, балха ха зехьа йоаеш моттигаш ийслу — уж дерригаш а Іаткъ балха хьокхамашта.

Республике хІанз а тІехьа йолаш я тІехьаюсаш йола предприятеш. Царех я цементни завода, гІишлон материалаш йоахачеи чакхйоахачеи Карабулакски завода коллективаш. 16 предприяте кхоачашъяьяц къахьегама оьсарле лакхъяра задани. Царех я «Грознефтеоргсинтез» яха объединени, гІишлон материалийи гІишлон индустреи Аргунски комбинат. Нохч-ГІалгІай гІишлошъеча управлене Грозненски аьшкбетона конструкцей завод, электромеханически завод, кхыраш.

Укх тІеххьарча шерашка республика промышленни предприятешка шерагІа юкъеххувл бригадни формагІа къахьегам вІаштІехьбоаккхилга. Эгтара дукхагІа из прогрессивни форма дІаьржай машинаш еча, металлообработке, мехкдаьтта доахача, промышленноста кхы цхьадолча доакъошка.

Балха опыто хьахьонх шеше беш хиннача балхагара коллективни къахьегамга баяро къахьегама оьсарле лакхъелга, къахьегама дисциплина чІоагІъелга, балха ха зехьа йоаеш хилар кІезигделга, керда болх бе йолайолийтача цехашка, производствашка къахьега бака мукъабоал болхлой. Из деррига а доархІаме да къахьегама ресурсех дикагІа пайда эцара.

1980 шера цхьоалагІча августага кхачалехьа яьча учета даннеца къаьгга хьахьонх республика промышленносте бригадни формагІа къахьегам вІаштІехьбаккхара 23 эзар гаргга болхло чувоагІаш йола 2011 бригада хилар. Къахьегам вІаштІехьбаккхара из форма эгтара шерагІа лаьржай «Промавтоматика» НПО опытни заводе — берригача болхлоех юкъеззараш 70 процент, ацетонови заводе — 77 процент, «Электроинструмент» заводе — 60 процент, «Севкавнефтегазпереработка» производственни объединене — 88 процент, «Грознефть» объединене — 65 процент.

Экономически обзор

Хоаш махиллара бригадни формагІа къахьегам вІаштІехьбаккхара дукхагІа нах юкъеззача предприятешка толамца кхоачашъю къахьегама оьсарле лакхъяра задании, цхьан болхлочоа лаьрхІача арахеца продукци дІадахача шерашка хинначул дукхагІа хул, кІезигагІа моттигаш нийслу балха ха зехьа йоаеш, чІоагІлу къахьегама дисциплина, цу дерригех а беркат доал балха тІа.

Ацетонови заводе бригадни формагІа къахьегам вІаштІехьбаьккхаб укказа берригга къахьегаш барех дІъ дакъа долча болхлоша, цу предприяте продукци маьхала аннхара бархІ бетта план 104 процент кхоачашъяьй, арахеца продукци тІаккхийттай воррІ процент, къахьегама оьсарле лакхъяра задани 2 процент тІехкхоачашъяьй, цхьан сага лаьрхІача арахеца продукци ялх процент тІаккхийттай.

Къахьегама бригадни форма шерра юкъейоалаярах 1980 шера хьалхарча ах шера соахка цу кхъа йоаьчул шозза кІезигагІа балха ха зехьа йоаний «Севкавнефтегазпереработка» производственни объединене, «Промавтоматика» НПО опытни заводе.

Бригадни формагІа къахьегам вІаштІехьбаккхар эсала лелача предприятешкара гІулакх довзаргдоацаш кхыча тайпара да. Царех я цементни завод, ялата продуктай управлени, нерудни гІишлон материалаш йоахеи чакхйоахеи Карабулакски завод, кога гІирс бу фабрика, кхыяраш. 1980 шера бархІ бетта соахка цу кхъа хинначул къахьегама оьсарле 25 процент лохъеннай цементни заводе, хІаьта зехьа йоаеш йола балха ха 1,8-зза дукхагІа хиннай, кога гІирс беча фабрике зехьа йоаеш йола балха ха диаза дукхагІа хиннай, нерудни гІишлон материалаш йоахачеи чакхйоахачеи Карабулакски заводо кхоачашъяьяц къахьегама оьсарле лакхъяра план, зехьа йоаеш йола балха ха ялхаза дукхагІа хиннай.

Бригадни формагІа къахьегам вІаштІехьбаккхаро торо хулийт дукхача предприятешка къахьегаш бола промышленно - производственни болхлой дукхагІа а ца хулийташ, дукхагІйолча хана уж кІезиг а беш, арахеца продукци дукхагІа хилийта. Цо вІаштІехьдоалийт къахьегама оьсарле лакхъяра чотагІа общественни производства эффективность лакхъе. Карабулакски химически реагентий заводе арахеца продукци дІабахача бархІ бетта шн процент тІаккхийттар, укказа къахьегаш бараш боагІачул кІезигбаь боллашехьа, «Автоспецоборудование» яхача опытно - экспериментальни заводе къахьегаш бараш шн процент кІезигбеннаб, хІаьта арахеца продукци кхо процент тІаккхийттай, уж санна дола дика масалаш кІезига дац.

Къахьегама бригадни форма юкъехувлар эсала лелача предприятешка дукхагІа бола промышленно - производственни болхлой, тІаккхеташ йола продукци кІезига мара хилац.

Кога гІирс беча фабрике тІаккхийттай 3 процент продукци, из ерригга а тІаккхийттай къахьегаш бараш иштта кхо процент дукхагІа хилийтарах. Из санна дола гІулакх да электромеханически заводе, республикерча кхыча предприятешка.

Республикерча предприятешкарча бригадашка тІа-тІа шерагІа юкъедоаладеш латт эгтара прогрессивнегІа дола алапи телалга — цхьан нарядагІа алапи телилга. Цу формагІа алапи тел 13 эзар саг чувоагІача 984 бригаде.

Эгтара дукхагІа цу формагІа алапи телилга юкъедоаладаьд «Красный молот» заводе — беррига къахьегаш барех 96 процент бараш тел цо формагІа алапи, «Автоспецоборудование» яхача опытно - экспериментальни заводерча, «Пищемаш» заводерча беррига болхлоех вІашагІъехна бригадаш я, цхьан нарядагІа болх беш а я уж.

Цхьабаькъда, республике хІана а тІехьа кІезига предприятеш яц къахьегамах алапи телара из форма геттара эсала юкъехувлаш. Цхьан нарядагІа къахьегамах алапи телара форма хІанз а тІехьа юкъейоалаяьяц «Чеченингушводстрой» гІишлошъеча управлене Аргунски аьшкбетона изделей заводе, цементни заводе, нерудни гІишлон материалаш йоахачеи чакхйоахачеи Карабулакски заводе, хьуи боахама министерства предприятешка, кхы цхьайолча моттигашка.

Моттигерча промышленноста Министерства предприятешкарча 1729 саг чувоагІача 120 бригадах цаІ мара йоацача нарядагІа болх беш 12 бригада мара яц, царна верригга а чувоагІаш вар 235 болхло мара вац, е берригача болхлоех 14 процент.

«Чеченингушстройматериалы» яхача производственни объединене къахьегама цаІ мара йоацача нарядагІа алапи телаш алхха 30 бригада мара яц, цу бригадашка къахьегаш ва 189 болхло, е берригача болхлоех 20 процент бараш.

Республикерча гІишлош еча организацешка тІа-тІа шерагІа юкъейоалаеш латт къахьегам вІаштІехьбаккхара прогрессивни метод—бригадни подряд.

Бригадни расчетагІа йолча кердача формага яьннай 200 бригада е тІишлошъеча къахьегаш йолча ерригача бригадех 31 процент яраш. Эгтара дукхагІа бригадни хозрасчет юкъейоалаяьй СССР Минпромстроя Нохч - ГІалгІай гІишлошъяра управлене гІишлошъеча организацешка, укказа ерригга къахьегаш йолча бригадех 40 процент яраш хозрасчета кердача формага яьха я. СССР Минмонтажспецстроя организацешка — 37 процент яраш, РСФСР Минводхоза «Чеченингушводстрой» гІишлошъяра управлене — 36 процент яраш.

Цхьабакъда хІанз а тІехьа бокъонца дІадолададаьд бригадни хозрасчет юкъехулилга СССР Минэнерго организацешка МК-66, СУНГТЭЦ, иштта НГІАССР Минводхоза подрядни организацешка, «Грозтрубопроводстрой» тресте, СССР Миннефтегазстрой организацешка, СССР Минтрансстрои организацешка, кхычахьа.

Бригадни подряд балха юкъейоалаяра Іаткъаш да цхьаболча кулгалхоша из гІулакх тесса лелалар, цхьайолча хана бригадаш подрядаца тІа йоах, цу гІуланха эша организационно - технически кийчо а ца еш.

Бригадни подряд юкъейоалаяра новкъарле еш да гІишлошъеча машина нижнераш кийчбара йола перспективни планаш ца хилар, лоха дихал йолаш проектни документацеш хилар.

ИттлагІа пятилетка толамца чакхъяккхара, КПСС XXVI съезда сийленца накъахьара хІара коллектив йолаш я мел эша торонаш кхоачамаш, царех цаІ я къахьегама коллективни формаш шерра юкъейоалаяр.

Практико къаьгга хьахьонхад коллектив бокъонца йола вахара школа хилар, къахьегама кхетам болара школа хилар. Коллективаш чІоагІъяр, цар политически къахьегамен хьинар айдар керттердар да иттлагІа пятилетка толамца чакхъяккхара, КПСС XXVI съезда сийна тІаийца декхараш толамца кхоачашдара.

Нохч-ГІалгІай АССР статистически управлене.

Болх беш ба халкъа дружинникаш

Ленински района юкъара порядок лораяра № 2 йолча опорни пунктера денна шоай маршрутех дІаух халкъа дружинникаш. «Красный молот» завода болхлой класса, интеллигенце викалаш ба уж. Пхьарсех цІе энгаш доахнача.—Советски Іаьдала викалаш хилара мандаташ долча дружинникаша шоай лоІаме кхоачашду шоашта тІа чІоагІъьча моттигашка правопорядок лораяра декхараш.

Сайриййа 7 сахьат даьлча дружинникаша шоай патрульни гІулакх кхоачашдарах, йолаш йолча замечанеех, цу микрорайонерча къахьегамхоша лерттІа салоІалга вІаштІехьдаккхарах бола хоам хьакхоач опорни пункта штабе.

Тха къамаьл хул № 2 йолча опорни пункта председателаца, коммунистаца Никулин Иван Кузьмичаца. ТІема шерий, вахара, къахьегама, правопорядок лораяра йола кха практически опыт йолаш тІезаласа майор, дукхача тІема ордений кавалер волча Иван Кузьмичa раьза хинна дІйцар ший опорни пункта балхах. Хабара а доацаш, дукхача дружинай практически гІулакхех латт цу опорни пункта болх.

Иштта хеташ ва Ленински РОВД начальника заместитель В. Д. Зологухин а. Ленински района милице юкъара порядок лораяра опорни пункташта юкъе дикагІа лоархІаш я № 2 йола опорни пункт, аьлар цо. Ший доазон тІа хула нарушенеш лохъяра а хьалхарча моттиге латт из пункт.

Бакъда, из тха опорни пункто доал деш йола участок ший тайпара я, аьлар Никулина. 12 эзар сага вахаш я укхазара дружинникаш хьожаш бола моттигаш. ХІаьта Маяковске, Миусске, Кошевой Олега, Февральская, Б. Хмельницке цІерагІча улицашка, Старопромысловски шоссе Малхбузен электросеть массаза а оаха дукхагІа бІарг лоххаш я.

— Статистика ца хилча гІулакх хургдац, — йоах белгаш беш Никулина. — Соахка хьалхарча квартале халкъа дружинниех 2185 саг бахача наьха сатем лорабе араваьннавале укх шера цу хана правопорядок лорае араваьннав 5157 дружинник. ХІаьта укхазара гуш ба микрорайоне правопорядок телкаелга лохдалара болх. ДІадахача шера кхъара порядок телхаярах 148 саг соцаваьв. Укх шера хьалхарча квартале — 193 саг. Соахка цхьацца бахьанех заводчалаш дежурстве хьа ца боагІаш 9 моттиг хиннай, хІаьта укх шера шозза мара нийсденнадац из.

Правопорядок телхаерашца машар ца хилара, кхы мел даранта белгальяьнна дина болх беш я «Красный молот» завода №№ 2, 3, 5, 6, 17 цехий, ОТК, ЖКО дружинаш. Цу цехови дружинашта цакаддаш кулгалду партийни организацеша, цехий кулгалхоша, иштта заводa парткома секретаре нов. Пучкова.

Ший хІара деннарча балха тІа опорни пункта общественни организацех, опорни пункте вІашагІъеллача советех ког гІортолга ю И. К. Никулина. Корта бохабу маларараш мелара тІера бараша юкъе нарушенеш ца хилийтара кхелетарашка бовьонаш ца телхайтара, иштта дер дайна лелараши общественна дукхьалара хІамаш леладераши хьагучабахара йолча профилактически мероприятешта къастта уйла тІайохийт сенце членаша.

Харцахьа хІамаш, кхыдола общественна дукхалара гІулакхаш леладергдолча кхеделарий секцена кулгалдеш я завода болхло З. А. Матвеева. Цо царца лерттІа кхетама болх барах нийсача новкъа баларца учетера дІабаьхаб Рябинина, Маркина, хІанз Советски Эскаре гІулакх деш вола Федотов Александр. ХІанз учете латташ ба даьша, воаноша шоай бераш хьалкхедара сагота боацаш кхийна балаьза бола Гусаров Геннадий, Терехов Валерий, кхыбараш.

Корта бохабу маларараш мелара тІера бараша хІара ленна беча профилактически балхах дикка пайда баьннаб. Цу телхача гІулакхах уж хьакъоастабара дукха хан яйзи дІалу опорни пункта членашех И. К. Никулиней. Дезала юкъе юха чу врав, барт боагІаргболга да из. Масала, юха а хоадамболлаш вахара наькъа тІа а ваьнна малар дитад Г. Н. Ростова, Н. И. Шайдас, В. И. Дейвенос. Бакъдир аьча, хІанз а болаш ба тІехдаьккха мелаш шоай цІагІа цатоамаш доахаш, доалахой салаІа ца буташ бола А. Л. Цоца, Редкин, кхыбараш.

Правопорядок лораяра дола шоай декхараш дика кхоачашду С. М. Умалатова, З. А. Губенкулова, № 2 йолча цехерча Ю. Г. Шандв, ЖКО-рча Г. С. Чумакова, Е. Н. Никонова, В. И. Юрчука, В. И. Гуковас, № 17 йолча цехерча М. М. Хлебникова, кхыболча «Красный молот» завода викалаша.

Шоаш гІулакх деча моттигашка бахача нахах общественни порядок лораяра шерра пайда эц опорни пункта членаша. Масала, Ленински РОВД штате воаца инспектор ва № 3 йолча ПТУ дешархо Невекин Сергей. Дешара мукъа волча хана опорни пункте а ухаш шоай доазон тІа правопорядок телха ца йітара болх бу цо. Ший новкъостаца цхьана поселке вахаш волча сага тІаювхаю хІамаш лочкъаь вода къу хьалаьцар Сергея. ХІамаш а тІехь Ленински РОВД хьавоалавир из. Мел дукха правопорядок телхаераш ба Невекина чота тІа — лаьрхІа а варгвац.

Училище а дика общественник, тІехдика спортсмен, училищерча кагирхой организатор ва Невекин. Иштта ший общественни декхар дика кхоачашдеш ва № 3 йолча ПТУ дешархо Свинцов Николай а. Цо а хьалаьцав хІамаш лочкъаь зуламхо. Цул тІехьагІа вІашагІа латаш бола дукха кагий нах къоаста а баь де доагІарашта таІазар делга вІаштІехьдаьккхар цо.

Лоацца аьлча, «Красный молот» завода спецовка тІаювхаш бола болхлой къахьегама ди чакхдаьлча кІеззига са а деІа шоай микрорайоне сатем хилийтара общественни декхар кхоачашде болх. 1300 дружинник ва цу заводера ший общественни декхар кхоачашдеш.

Уж ба производство хьалха латтараш, къонача болхлой хьехамчаш.

Опорни пункте гуртйолча моттиге хьалтеха йоал Ленински райисполкома Сийлен грамота. 1979 шера юкъара порядок лораяра дика хІамаш карагІдаларах № 2 йолча опорни пункта еннай из, районе дикагІъярех а лоархІаш. Халкъа дружинникаш, халкъа Іаьдала викалаш уж хиларах тарра, белгалбаьхаб. ХІаьта цу сийлен декхарех дика а лоархІабу «Красный молот» завода дружинникаш активисташ.

А. ПЬЯНИКОВ,
юрист.

Пропагандиста трибуна

ДЕКХАРАШ КIОАРГГА ДОВЗИЙТАРА

Кхоачашде лаьрхIа хIамаш практически чакхдоахача белхталара моттиг хьожаю ткона, пропагандистски кадрашта, хIана аьлча, тхоьх тийша а тийша парте тхога хьаьснар чIоагIа чоалханем бехктокхамеш идеологически балха участок я — коммунизм хьалъяра массе оагIорахьарча декхарех хийцца лоархIабе йиш хулийтаргйолча тайпера коммунистически хьисапе дог тийша болаш къахьегамхой хьалкхебелга. Геттара дика кхетадеш да, марксизма - ленинизма лергйоацача идеяшта еш йола мехка, республикана, города, шийн предприятена хьалхашка летта хаьдда декхараш кIоаргга дIадовзийтарна цкъана тарьеш. нагахьа санна шийн ладувгIарий сакхетамаш уйлаштеш коммунистически пропаганда бIуболийташ долча дешаша воздействи еш, ладувгIараша деча хаттарашта корта болаш дог тешадеши дола жопаш телаш хуле мара пропагандист цу балхах лоархIавергвоацилга. Из дар тахан парте Грозненски горкоме секретара йов. Л. И. Белоглазовей доклада тIа белгалдаьнкха хилнар а.

Дукхача шерашка пропагандистски болх беш айса Iоаьлча опытагIа бIубенна ала йиш йолаш ва со, цу декхарех лоаркIавелга атта гIулакх доацилга. КIезига сабар, ха, низ эшац шийн методически боарам хаддаза дакхбара. Вай мехкарча а довзол дехьарча а общественно - политически, экономически, культурни вахарерча тайп-тайпарча средствашца зланеш йIаьхийяра, ерригача эгтара тIеххьарча событештеи чердадараштеи духтIаьнина хилара. Цхьабакъда, керттердар сенах латт аьлча, из латт, эггара хьалха ше коммунистически дог тийша хургволаш, хьинаре вахара позиця йолаш хьалкхеварах.

Аз кулгалдеча марксизма-ленинизма лардий школе деша багIараш керттера дакъе болхлой—токараш, фрезеровщикаш, слесараш, кхыбола специалисташ ба, вешта аьлча, уж ба шоай кулгашца материальни беркат хьахколлаш бола нах. Цудухьа коммунизм хьалъяра практически декхараш царна дIадовзийта са вIаштIехьдаларга хьежна хургда, дукхача даьлъе, цар къахьегамех общественни хьинар, советски сагах доахкаш хила дезаш дола моральни дика гIулакхаш доахкаш уж хулга. Деша багIараша, Iомальча «ДегIаенача социализма Конституци» яхача курсо ше йиш хилийтар сога дешара шу чакхдаллалца йолча хана бIарча цIов вахара лоархIаме дешаш дашха: ленински къамий политика, пачхалкхенна доал дара даькъера халкъа депутатий Советий лоархIам, гражданий бокъонаши декхараши, кхыдараш. Цу дерригача дешашта практически заданеш еннаяр деша багIарашта «Вай республика халкъий интернациональни доттагIалах» ламца. Практически мишта чакхдоакхаш да цеха коллектив производствака доал деча юкъеозилга, малагIа бокъонаши декхараши деннад СССР хIара гражданина, хьа дезала материальни хьал мишта хувцаденнад 10-ча пятилетка шерашка. Цу тайпарча занятеша сога, пропагандист хиларах тарра, фу, кхоачийт.

Цкъа-дале, уж кхоачалдеча хIамии бала боацаш цкъанкха саг висац. Деша багIарий уйлаш бокъонца зувш а царна лостам телаш а хул со, ве теркалду дош дIа-хьа къувсаш хилча юкхера а бакъдолчоа тIакхоачаш хилар. Къаьстта а дикахетар кулаш хIама да, тха школе дувцаш моллагIа дош хилча а ладувгIаш бараш теори цеха гIуленхашца, къоастанза йисача. къахьегаме кхы а докхагIа толамаш дахара тхона новкъарле еш йолча проблемашца юкъа гIерташ хилар. Хьаэцаргда вай, масала, КПСС ЦК ноябрьски (1979 ш.) Пленума материалаши «В. И. Ленин ваь 110 шу дизарах» бола КПСС ЦК соцами Iомабар. Цар исторически лоархIам ладувгIарашта дIабовзийтача хана тхоай инструментальни цехерча бокъонца долча гIулакхашца из дувза тIийртав со.

Аьлча кхоачам ба, ленински юбилей хьатIакхоачаш дешаш барех 5 саго шо-шоай пхе шера заданеш кхоачашъяр, хIаьта цеха коллективо шийн докхагIдола декхараш кхоачашдар а коммунистически субботнике чIоагIа хьинар айдаь къахьегар а.

Коммунизм хьалъяра декхараш дIа а довзийташ марксизма-ленинизма теори Iомаяро йиш хулийт сога къахьегамхошта интернациональни кхетаме балара болх бе а. БархI къамах бола нах ба цехе болх беш, хIаьта коммунизм хьалъеча докхача юкъарча цхьан гIулакхаца цар дакъа лоацаш хиларо коллектив кхотаю, хIанзарча производства чоалхане декхараш кхоачалде низ кхоачаргболаш хулийт из.

Токарь Умаханов, фрезеровщикаш Ахматукаеви Даргаеви йолчий къамаи вIкалаш ба, цар даим кхоачашъю шоай производственни заданеш, хьинаре дакъа лоац цеха общественни вахаре. чIоагIа лоархIаш ба уж цеха коллективе. Цхьабакъда, аз дийцачун маIан идейно - кхетама балха тIа тхона халонаш нийслац яхилга дац. Занятеш еча хIанз а дукха да кхоачамбоацараш, собеседоваиена лергIа кийчлуш доаца, лекцешта конспекташ ца уттаеш, хьалхашка оттадаь дош дувцача юкъе хьинаре дакъа ца лоацаш бола ладувгIараш а болаш ба. Вешта, кхыъкхе тайпа а я халонаш-м. Сона хетачох, дикка тоабе безаш бе моллагIа а ца доагIа хIама дарах бехке бараштa Iатикъаргдола гIулакхаш чакхдаьха хиларах къахьегамхошна хоам бара дакъера болх. Деша багIарашта газеташ тIара, радио чуи телевиденех тIолла ма хой республике, городе спекуляци, хулиганство лелаеш цхьанна а балха боаца нах лелаш, социалистически доалахье лечкъаеш йола моттигаш хIанз а йолаш йолга. ТIаккха занятешка каст-каста хетт цар цу маха фу даьд лхаш. Шеко йовцаш да, вай советски законо ше яхар ца дераштa лира таIазар делга.

ДикагIа хургдар, нагахьа санна грозненски пропагандистий административни органий бехктокхамеча болхлошца, партийнин советски болхлошца, министерствайи ведомствайи кулгалхошца каст-каста вIашагIбеттабала торо хулъре. Кхы а укх тайпара моттиг а я. Тхона, пропагандисташта, массови информаце средствашка тIолла дIайоаржаь дика опыт чIоагIа эшаш яр. Тхона ловра, республикански газета оагIонаш тIа из юкцаш къаьстта рубрука хьаеллилга.

П. ПОНОМАРЕНКО.

ДИКА БОЛХЛО, НОВКЪОСТ Я

Дукхача шерашка тIехьажаш хьайоагIар Назрановски трикотажни фабрика коллектива. Дукхаза йийцай из вай республикански газеташ тIа а, гучадаьхад цига хинна дукха кхоачамбоацараш а. Укх тIеххьарча хана дика болх беш хьайоагIа из коллектив. ШоллагIча квартале цу коллективо райое шоллагIа моттиг яьккар. БархI бетта продукци маьхала яьккара план 100,6 процент кхоачашъяьй. Валови продукци арахецара план 107,3 процент кхоачашъяьй. ПланагIа 2500 эзар сома маьхка валови продукци арахеца свача арахийцай кхо миллион сома маьхка гаргга. Чухьнахьа дувхаду пазата барзкъаш арахецара план 103,3 процента кхоачашъяьй. Къахьегама овсарле лакхъяра план ворхI процент тIеххкхоачашъяьй.

Хаддаза трикотажни фабрике хьаухаш ба дукха болхлой. Царех дукхагIбараш кхелнах ба. Царна юкъе я барзкъаш тегача цеха болхлой Евлоева Бейсолта Марем а. Смена дIайолалушехьа шийн болх дIаболабе мара ца безаш балха моттиг кийчъю цо. «Плосношовка» яхача барзкъаш тегача машинах тоха дезача хьалха кулг а техе. Лоро унахочунга ладувгIаш санна из кхостайича цунга ладувгIаш, цо мишта болх бу хьожаш хул шийн балхах дика кхеташи шийн машин дика йовзаши йола къона йоI. Цхьа минут а балха ха зехьа йовра кхер из.

— Оаха хIаране тIагIертта къовсам лоттабу наьха хьашташ дизза кхоачашдара, тегаш дола барзкъа хозагIа, дикагIа, дIадодар кIезигагIа долаш хилийтара, — яхаш дувц Марема.

— ХIана лехаб Iа барзкъаш тегарий никъ? хет аз цунга.

— Дика дагадоагIа сона,— яхаш дувц цо, — со ворхIлагIча классе деша йолча хана, са нанас фабрике болх беча хана дукха дуьцар цо шийн балхах лаьца, цига болх беш болча нахах. Со дешаш йолча хана даьхкар тхо укхаза экскурсе, цар арахецача изделешка хьежар со. Хозахийтар сона уж. Везабелар хIамаш тегарий болх. ВорхIлагIчен бархIлагIчен классашка дешаш йолча хана № 27 йолча профтехучилище делкъел тIехьагIа деша ухар со.

1970 шера болх бе йолаелар фабрике, болх бешше а сайрийна деша а ухаш чакхъяккхар итт класс а.

Цу хана денз дIадахад бархI шу гаргга. Хьинар кхоца деш бъахьегаш ва фабрикера хIаравар. КПСС XXVI съезда сийленца накъабахара яьржача яхье хаддаза хьалха латташ хиларца белгальъьнна я Евлоева Марем.

Шийн болх дика лелаш хиларах кхоачамбеш яц Марем. Лаларча новкъоста балха тIа каньлча, шийн а аьлча санна хеташ чIоагIа дега том хул цунна. «ТIехьабусараш боацаш бе болх!» яхача девизагIа, «ЦаI массанена тIехьа. массаза а цхьаннена тIехьа» яхача коммунистически принципагIа къахьегача цеха коллектива бахйола член хиларах тарра цун уйлаш кхыча бесса хила йиш а яцар.

МоллагIа вена а керда болхло швейни цехе ше йолча конвейере къахьега веча, цига эгтара дикагIйолча специалиста. Евлоева Марема дукха новкъостал ду, ше Iоаль опыт, говзал, дикагIйола методаш дIайовзийт цунна.

Шийца къахьегача нахаца безаме, Iимерза, товш я Марем. Цунчул дикагIа производственни хьокхамаш долаш цхьаккха саг яц барзкъаш тегача цехе. ХIанз цун къахьегама календара тIа да 1983 шу. Яр пятилетка йолаеннача шера денз дийнахьа 1700 барзкъе тега дезача цо из цифра 2000-2500 дIакхоачаю. Кхоъ сменин операци Iомаьй цо. Цудухьа балха Iалаьмате дика кайоал цун.

— Тха эгтара дикагIйола производственница, тешаме новкъост, башха-дика говзанча я из, — яхаш дувц фабрични комитета председатела Патрина Людмилас. Диъ шера йола план цо кхоачашйир шин шераи яах беттан. Ер пятилетка йолаелча денз цо шийн сменин нормаш кхоачашъю 170—180 процент. Цул совгIа, цо ше арахийцай укх пятилетка планаш совгIа 31 эзар сома изделеш. КПСС XXVI съезда сийна къахьегама вахте эттача цо хIара сменагIа кхоачашъю шиъ норма.

Цунца болх беш я цун йиша Аминат. Цхьан дийнахьа цIаьхха технически бахьанаш нийсдаларх еха сецар цун «Оверлок» яха машина. Бутт чакхбала юкейисар дукха ха яцар. Цу дийнахьа дош делар цо шиъ ах норма кхоачашъе аьнна, цу даькъе шийца яхье бовлар тIахьийхар цо цеха кхыбола болхлой а.

Барзкъаш тегача цехе моллагIа дIадоладеш дола дика хIама эгтара хьалхарчарца хьаллоац Евлоева Маремас. Укх шера КПСС ЦК июньски Пленум хинначул тIехьагIа цIаккха ца хиннача тайпара хьинар айденна къахьега, дийнахьара нормаш цкъанахазаен тIеххкхоачашъе дош делар цехерча дукхача болхлоша. Цхьабакъда, ше санна балхах дика кхеташи производственни толамаш дика долаши йолча шийн йиший Аминатаца дага а аьнна цу шинне лаьркIар дийнахьара норма шоззей ахаззенел чухьнахьа йоацаш кхоачашъе. Шоай дош цар дизза кхоачаш а ду. Аьнкари лаьрхIари массаза а нитта кхоачашдеш оамал я цун. Цун йиша а пятилетка кхоачашъе гаргга я.

Дукха болх бу Марема керда балха баькхачарий хургйола профессеш царна Iомаеш, царна шоай балха говзал езайолийташ. Цхьанкха шу дIадахийтац цо массехк саг балхах дика кхета а ваь кийч ца веш. Дукхьал дIадахача шера цо дика балхах кхетаяьй Арапханова Люба, Яндиева Марет, Чемурзиева Лейла, Леймоева Зайнап. ХIанз сагагера новкъостал ца эшаш шоаш болх беш ба уж берригаш. ХIара сменагIа 120—140 процент кхоачашъю цар шоай нормаш.

Укх шера хьалхарча бетташка барзкъаш тегаш йола говзал Iомаеш хьайоагIа из ученикашта Оздоева Раяна, Парчиева ПаьтIамата. Шийна ховр царна дIахьехеш хьайоагIа. Ше кхоъ операци еш ше а царна новкъостал де вIаштIехьдоал.

Из къахьегаш яр коммунистически къахьегама ударник цIи йола бригадира Гандалоева Тамарас кулгалдеча участке. Укх шера февраль бетта фабрике керда хьеллача конвейере болх бе яхар Евлоева Марем болх беш йола ерригa бригада. Мехкарашта ховра цига хала хургдолга, хIане аьлча укхаза яр керда ца йовзаш йола оборудовани, обстатка яна яр из. Цхьабакъда, уж бIу къожабеш бацар. эгтара хьалха цу участке гIоргъа аьлар Марема. ХIанз денгара денга дикагIа толамаш доахаш болх а беш хьайоагIа керда участок.

КПСС XXVI съезд хьеелача ден сийна цар социалистически декхараш тIаийцар 50 эзар вадели бетта арахеца аьнна. Дика къахьегаш хьабоагIа Марем а Аминат а, Мержоева Тамара, кхыбераш.

... Аттен шаьрен хиннабац Евлоева Марема хьабена къахьегама никъ. Балха моттиг ца хувцаш ше башха дика специалист хилар дIахьекхад цо. Цу бархI шера дукха тийннай цунна сийлен грамоташ, баркалаш яьхад, коммунистически къахьегама ударник я из. ХIара шера дика толамаш дахарах 1976—1979 шерашка «Социалистически яхье котъальнар» яха сийлен знакаш а тийннай цунна. ХIанз цун безам ба Ростоверча технологически техникуме деша яха. хIана аьлча, ше хьабена сийдола къахьегама никъ кхы а сийрдагIа хилийта гIерт из.

Ништа дика къахьегаш хьайоагIа Евлоева Марем.

С. АЛИХАНОВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

ТАХАН-БОЛГАРЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦИ ХИННА 36 ШУ ДУЗ

ХIара шера кьыллуш, хозагIа хулаш йоагIа Плевен яха легендарни город.

Хьалха дIаяхача хана зIамига провинциальни городат хинна Плевен хIанз мехка дегIаенна йоккха промышленность йола центр хинна дIаэттай. Хувцаденна цун арахьаре сибат. Укхаза хьалдаьд дукхаза вIаштIардаь цIенош, хьалий керда нах баха районаш. Хьалъеш латт школаш, берий бешамаш, тикаш.

СУРТА ТIА: 1. Городской цхьан квартале.

Кхоллама шераш

Болгарски халкъо 36-ззлагIа дезду шийн кхойтт бIаьшерен историчухь эгтара сийрдагIа дола цIей — котолон Ди.

ТрадицегIа, 9 сентябре ше хьабенача наькъага хьожаш, мехко мах бу шийна карагIдаьначун. Укх пятилетка (1976 — 1980 шш.) алхха хьалхарча диъ шера къаман доход дIаяхача пятилетке хинначул пхи миллиард лев дукхагIа хилар. Цу доходах 60 процент дар промышленностага кхоач, хIаьта 1975 шера кхоачаш хиннар 53,5 процент мара дацар. БIарчча хьанйцача хIанз Болгаре индустре кхаь дийнахьа 1939 шера арахецаш хиннар массел продукци хьаю.

Дикка доккхий толамаш даьхад юрта боахаме а. ТIом хьалехьа йоакхаш хинначул кхозза дукхагIа продукци арахец цо, хIаьта цига болх беш бола нах кхозза кIезигбеннаб.

Мохк дегIаахара керттера лостамаш белгалдаьдар 1976 шера хиннача БКП IX съездо. Цар тIа къаьстта теркам тIабахийтабар химически отраслаш, машиностроени, электроника дегIайоалаяре. Электроника продукцена экспорт еча а электрокараш арахецача а, хIаьта сага-сих лаьрхIача мотокараш электротельфераш арахецарга диллача дуней хьалхарча моттигех цаI лоацаш я Болгари. Мехко доазол дехьа дIавухийт металл теда станокаши юртбоахама машинаши, электромотораши кемаши, молхаш, химически промышленноста изделеш.

1979 шера 1975 шерарчул 53,7 процент йоккхагIа хиннай НРБ арахьара торговли. Цун доккхагIа дола дакъа кхоач СЭВ-а доакъошхошка-мехкашка. Сихха дегIайоагIа социалистически йоацача пачхальалкхенашцара товарооборот — пятилетка хьалхарча диъ шера цу мехкашка дехка товараш 2,2-зза дукхагIа хиннад.

Укх пятилетка шерашка дикка тоаденнад бахача наьха вахара хьал. Масала, эгтар зIамагIа дола алапи 100 левага дIакхаьчар, ер пятилетка чакхйоалаш 90 лев мара хила ца дезаш хиннача. Болхлойи гIуллакхерча наьхен алапи юкъера лаьрхIача 25 процент тIаккхйттар. Ништа лакхйир берашта тела пособеш, пенсеш, стипендеш. Укх пятилетка диъ шера хьалъяьй 278 эзар квартира е дIаяхача пятилетке хинначул 27 эзар дукхагIа.

Уж дерригa толамаш дака вIаштIехьдаьнад эгтара хьалха Советски Союзаца а лела деш СЭВ-а доакъошхошца-мехкашца вежарашха дола вIаши цхьана гIуллакхаш лелаларах. Алхха 1980 шера Болгаре болх бе йола йолийтаргъя Советски Союза новкъосталца хьалъяь итташ предприятеш. Шийн аргIан Болгаре Халкъа Республико хьинаре дакъа лоац Советски Союзе производственни мощностащ хьалъеча.

Укх пятилетка хьалхарча диъ шера бIарччача ялхлагIча пятилетке даьчул дукхагIа хIама даьд. Дерригача керттерча хьокхамашна диллача пхе шера заданеш толаме кхоачашъяра, мохк дегIабоалабара практике цIаккха ца хиннача тайпара дика хьокхамаш тойтара мел эшар долаш да.

Социализм хьалъеча укх тикъаь ялхайтта шера Iалаьмате доккхий хIамаш карагIдаьннад Iилмех образовании, культурен уналцIено лоравлеген дегIадоаладеча. Из ништа хиларе тешалду дукха ха йоацаш хиннача БКП ЦК Пленумо 1981—1985 шераш — Iилмаи технически прогрессен пятилетка я аьнна дIакхайкадаро.

ХьатIадоагIача шера хургъя БКП XII съезд. Цо белгальергъя мохк бархIлагIча пятилетке а 1990 шу хьатIакхаччалца а дегIакхувлара перспективаш.

1981 шера болгарски халкъо лездергда шийн историе сийлен дата — болгарски пачхальалкхе вIашагIъелла 1300 шу дизар.

Цу йоккхийча событей сийна мехка шерагIа яржаш латт ворхIлагIча пятилетка планаш кхоачаши тIеххкхоачаши яр дукха лелаю социалистически яхь.

Димитр КОЛЕВ,
болгарски журналист.
(София-пресс—АПН).

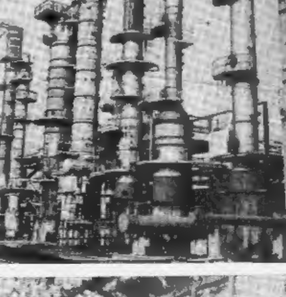

НРВ тIехь-тIехьагIа дегIадоагIаш хьадаьхнад дерригa доакъош — политически, боахама, культура. Вежарашка дола болгарски халкъ дIахо дегIаена социалистически общество хьалъеш да. тIатеIIа къовсим лоаттабу БКП XI съездо хьалхашка оттадаь исторически декхараш кхоачашдара тIехьа.

СУРТА ТIА: 2. Бургаса юххера мехкдаьттахимически комбинат. НРБ Советски Союзо новкъостал а деш хьалъяьча 300 предприятех цаI я. Республика промышленни потенциала лард я из.

Дукхача тайпера я Болгаре фольклор. Из кхы а чIоагIагIа дIайовзийташ. йIаьхегIа еш ба эзараш эзараш энтузиасташ. Халкъа таланташ тоалуш хилар — республика тахана рча дей доархIамегIа дарех хIама да.

СУРТА ТIА: 3. «Варна» яхача иллейи халхарийи ансамбла доакъошхо. Цу талант йолча коллектива толаме гастролаш ийй мехка а доазол арахьа а.

БТА—ТАСС сурташ.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

ИСТОРЕ УРОКАШ

Дукхьала дакхха цхьаькха хIама а доацаш 1945 шера 2 сентябре антана кIал кулгаш а яздеш милитаристски Япони йохаярца чакхбаьлар дуней шоллагIча тIом. Цо хьалхьоабир Азера къамий кортамукъален къовсам, хIаьта из бахьан долаш юххера а хьакилар дукхаза шоай доIамера пачхалкхенаш.

СССР-о Японеца дукхьала тIом бедабаро оалантара хувцадалийтар тIема хьал. Манчжуре миллионни квантунски эскар доха а даь Советски Герзаццарча Низаша лоархIам боллаш дакъа юкъе дикъар японски милитаризм йохаеча.

ХIанз океанал дехьара псевдоисторикаши, хIаьта ништа китайски гегемонисташи японски реакцин эхь ца хеташ шоашта могар де гIерт японски милитаризм йохаяра бола Советски Эскара лоархIам лаьгIбара. Из де гIертача хана цар хьалхадоах Хирасимеи Нагасакеи американски бомбаш чуйийттачул тIехьагIа мара еханц японски тIема машина, яхаш. Бакъдараша дукхьалдаикха хIама а доацаш тешал ду яз къиза гIулакх кхыйола пачхьалкхенаш, эгтара хьалха СССР кхерае яь хилара.

Бакъда, атомни шантажах хIама хилазар. Советски Союз тIом дIабаьнначул тIехьагIарча хана халкъаш шоай лоIаме хилара йола бокъо лерргIа лораеш, машар, демократи, социальни прогресс бахьан долаш къовсам лоаттабеш хиний.

ХIаьта а Вашингтон хIанз а юхаьнцац СССР-ца «низа позице» тIара къамаьлаш де, «шийлача тIема» политика юха дийнъе, дунен тIарча низий бокъонца бола боарам теркал ца бе гIертарах.

Азиатски континента тIа американски империализма керттерча даькъе могаеш я китайски кулгалхой антисоветизми, Японера милитаризации. ТIема-политически даькъе Пекинаца бувзамаш цердеш йола Вашингтон чIоагIа хьашт долаш я китайски кулгалхой глобальни авантюристически стратеги. цо дунеййи халкъий кхерамазленнеи бахьаш бола кхерам. Ништа, цо пекински гегемонисташца бирта а яха гуччахьа Iоткъам бу Японена, цунга милитаристски кийто сихагIа яйта гIерташ.

Цу тайпара политика хьаллоацаш да исторе урокаш йиц а яь японски тIема потенциал совъяккхеи мехка «хинна низ» юхаметтаоттабеи лерхIача Японе цхьадолча гIозараша. Японски военщина тIагIерт тIема ассигнованеш дикка лакхъе яхаш. Цо Iоткъам а беш хьатIадоагIача финансови шера, японски конституци толха а деш вIашагIдехкача герзашцарча низашта эшача гIулакха хьожаде лаьрхIад 2,3 триллион иен гаргга ахча. Из укх шера тIема бюджета лаьрхIачул 10 процент дукхагIа да.

Япове хьакъехьарча Советски Союза позицех аьлча, Алма-Ате торжествашт йолаш ше къамаьл деш Л. И. Брежнева белгалдаьнкхад доалахарча Японеца экономически кхыдолеи бувзамаш дегIадовладе Советски Союз кийча хилар. Дерригa а японски кулгалхошта шоай гIулакха доал де, шоай политике реалистически никъ лелабе магарах тийша да Япони милитаризацеи Советски Союзаца новстагIал леладереи наькъ тIа яикха гIертача арахьарча Iоткъамга ла ца дувгIаш.

ШАНТАЖ ЛЕЛАЯРЕИ КХЕРАМ ТIАТУВСАРЕИ ПОЛИТИКА

Ирана хьакъехьа шантаж лелаяреи кхерам тIатувсареи политика сихъеш я вашингтонски администраци. Укх деношка США пачхалкхен секретара Маске Ирана кердача премьер-министрага М. Раджаига послани яьийтай, хоаш ма хиллара, шиоаш санна ирански Iаьдалаша совцабаь бола американски дипломаташ сихха мукъабовлийта аьнна. Цу тайппара хьалхагIа США конгрессо а хьадийхад Ирана кердача парламента депутаташкара.

Политически наблюдателаша теркалдаьд американски дипломаташ мукъабовлийта яхаш кердача тайпара дIадехаш дар ханага диллача Ирана дукхьала ерзача аргIанара агресси кийчъеш хилара. Персидски залива зоне американски тIема низаш сов доахаш хилара хьакъехьара хоамаш американски кепайоазоно даьча хоамашца цхьана нийсденнад.

ГIулакх ховш волча американски обозревателя Дж. Андерсона гучадаьхад Пентагонои КIайча цIенои Ирана дукхьала герзаца кийчъеча провокаце цхьадола хIамаш. Октябрь бутт юкъе кхоаччаш е лерхIаш йола из операци форманна лаьрхIача американски дипломаташ кIалхара бахара еш але а, язду Дж. Андерсона «Сан-Франциско кроника» яхача газета тIа, бокъонца лаьрхIача из «Иранагара чIир лехара» дагалаьца я. Администрацега кхоачача источникашкара йоагIача сведенех ховш да Иране чудолха США герзашцара низаш лорадара лаьрхIа план кийчъяьлга, кIаьта цу [illegible] хьежжа хIанзохьа а Персидски залива тIема кемаш, авиаци, форда пехотинцаш, мел эша тIема кхоачам гулбаьлга.

Ништа уж планаш гучаьхатул тIехьагIа кхераме хIама да информационни агентствашта деш дола хоамаш. Из керте оттаргда Ирана доазонашта юке латтача США тIема-форда армада чуйоагIача цхьан тIемахой цхьан группаба. «Уруба аль-араб» яхача ливански еженедельника деча хоамех, цу районе хIанз вIашагIтехад тайп-тайпарча классегIа дола 35 тIема кема, цар борташ тIа 18 эзар форда пехотинцаши 30 самолети а йолаш.

Ирана дукхьала интервенционистски гIулакхаш доладара американски военщина сихха кийчлуш хилара дола цхьаькха лоархIаме тешал да Персидски залива зона цIена йовзийташ оттадаьча карта 4 эзар экземпляр Пентагоно кепатеха арадаьнкхад аьнна Вашингтонера кхаьча хоам.

Нагахьа санна США-с Иране герзаца кийчъаь интервенци йой Гаргарчеи Юкъерчеи Малхбоале эккхаш хургба из бахьан долаш беррига бехктокхам вIашагIкхийттача Штаташта тIабужаргба, йоах американски дипломаташ мукъабовлийтара хьакъехьа США конгрессо яхьийтача посланена жоп луш Ирански парламента юхадахьийта оттадаьча письмо пробйта тIа.

Ирана дукхьала керда герзаца кийчъаь провокацеш яра планаш кийчъеш Вашингтон хилар из ирански кулгалхой аргIанара кхерабе гIертар да, хIаьта цо тешал ду цунна эхь а хулаш хьалхагIа яь хинна агрессивни акци йохаро, хьалхагIа санна шийн арахьарча политике диктатя гIожа низи юкъекхувла лерхIаш йола США администраци цхьанкха а хIамах кхйитта ца хилара.

ЭКОНОМИЧЕСКИ КРИЗИСО ТОIАДАЬ

Малхбузеи Европерча мехкашка аргIанара экономически кризис эттай: лаьгIлуш йоагIа промышленни производство, юхасоцаде ца могаш лакхлуш латт маьхаш. Масса хана а санна доалдеш дола гIозараш капиталистически общество экономически кризиса кIелхаре яккха гIерт къахьегамхой чотагIа, финансови халоний керттера дукъ цар белажаш тIа а дулаш, сага керттера бокъо — къахьегара йола бокъо царга дIа а ца кхоачийташ.

Европейски сообществай комиссе статистически служба хоам баь ма хиллара яьле малхбузеневропейски пачхьалкхенашка 6,7 миллион хьабе болх боацаш нах хиннаб. Ништа, цхьан шера «къаьнача континенте» хьабе болх боаца нах 13 процент совгIа тIаккхийттаб, хIаьта «совбаьнача наьха» дукхал Европейски Экономически Сообщество вIашагIъеллача хана денз ца хиннача боарам тIа а кхаьчаб.

Нах балха юкъеоара даькъе эгтара вогIча хьал тIа я Англи, цига хьабе болх боаца нах цхьан шера 30 процент тIаккхийттаб. Британски гIайренаш тIа хьабе болх боацаш 2 миллион совгIа саг ва — тIом дIабаьначул тIехьагIарча хана ра эгтара йоккхагIа йола гIайгIане «рекорд» я из. Прогрессивни английски кепайоазонна хетачох, из да консерваторий ханзарча правительства болхлошта дукхьаларча политиках хьахиннар. Къаьстта чIоагIа ирьеннай кризис английски индустре эгтара лоархIамегIа йолча отрасле — машиностроене. Машинашъеча промышленноста болхлой вIашагIтехача профсоюзо хоам баьб производство соцаяр бахьан долаш улицашка 193 эзар совгIа болхло араккхессав аьнна.

Дукха дикагIа дац хьал кхыча малхбузеневропейски мехкашка а. Масала, Дане хьабе болх боацараш тIаккхийттаб 18,3 процент, Голланде — 17,6, Ирланде — 15,6 процент. ХIаьта берригаш а тIеххьарча 5 шера ЕЭС мехкий промышленни предприятешка болх беш бола нах 2 миллиони 241 эзари саг кIезигбенниаб. Къаьстта чIоагIа Iаткъаш да из нагирхой хьала.

Дукхача наблюдателашта хетачох цу дерригача баьъдараша тешал ду малхбузехьарча экономисташеи политикашеи хIанзара экономически халонаш хаина мара а яц дукха ха ялалехьа экономически тоа а лурда яхац яь расчеташ еха хилара. Малхбузеневропейски экономика барометра стрелка тIехь-тIехьагIа дукхагIа морхаш йолча хиоттамгахьа ерзаш йоагIа. Континенте хадданза дукхагIа хулаш боагIа къахьега бокъо йоацаш бола, баха торо йоацаш болх лехаш дола европейцаш.

Цу хьалашка Малхбузеи Европе классови къовсам айлуш боагIа, къахьегамхой кхы а хьинарегIа шоай бокъонаш лораеш, къахьегача наьха чотагIа экономически хьал тоаде гIертача буржуазни правительствашттеи монополейи Iоткъамеи дукхьала къовсам лоаттабеш ба.

Н. ГЕРОНИН,
О. ШИРОКОВ,
В. МАЛЫШЕВ.
(ТАСС).

УКРАИНСКИ ССР. Крыме дIахо хьош я курортна сезон. Хlара денна иттаж поездашца, самолеташца, кемашца мелха масс миIингашкара салаIа боагIараш кхоач маьлхо скйрдаьккхача ахгIайрен тIа.

СУРТА ТIА: Фрунзенское яхача поселкерча «Крым» яхача санаторе корпусаш.

А. ОБУХОВСКЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

ДИКАЧА НАХАХ

МАССАНАХЬА А ДIАКХОАЧ ИЗ

— Массанахьа дIакхоачаш, халкъа депутата декхараш дика кхоачашдеш, городерча Совета а цун исполкома а балха юкъе хьинаре дакъа лоацаш, моллагIа а шийна тIадилла гIулакх дизза чакхдоаккхаш я, — Галаева Вера Николаевна, — йоах МагIалбикерча горсовета исполкома секретара нов. Заникнас городерча мехкдаьттахой депутатах, — Цудухьа сий ду цун харжархоша а, по болх беча «Малгобекнефть» НГДУ коллективо а, горсовета исполкомо а. ВIаштта хIана кхоалагIа МагIалбика горсовета депутаталла хержай из...

Ах шу мара даьннадац «Малгобекнефть» НГДУ къахьегам вIашагIболларен алапен отдела инженер Галаева Вера юха а горсовета депутаталла хоржа. ХIаьта а цун кхийнад депутата декхараш кхоачашдеш дукхаа лоархIаме гIулакхаш чакхдаха.

Халкъа депутата декхараш юкъе эггара хьалхарча моттиге латт харжархой наказаш кхоачашдеш. Къаьнача МагIалбике «Западный» участке бехача нахо шоай депутата укх шера дешна керттера наказаш дар: участке медицински пункта болх вIаштIехьбоаккхилта, бани капитально товелга, сиха хIама нийсделча хоам бе телефон оттелйтилга.

Шийна денна наказаш кхоачашдаь даллалца сатем балаизар В. Н. Галаевас уж чакхдоахилга исполкомо тIедиллача организацей кулгалхошта. ХIана участке болх беш я медицински пункт. Иштта капитально тоаьь а яьккха болх беш я бани а.

— Дукха низкъалагIа хилар телефон оттаьра гIулакх, — дувц депутата. — Городерча бувзама управлене цига керда телефон оттае вIаштIехьа а ца даьнна, кхыча тайпара къоастадаьд из дош. Участкерча тиив хьалхочун цIагIа я телефон. Цукца айса дийца а дийца участке бахача наха духьала йоацаш цигара телефон тоха йиш хургйолаш гIулакх вIаштIехьдаьккхад керда телефон оттаяьца йолча хана.

Каст-каста хул депутат шийн участкера харжархой болче, города хьалхашка латта керттера декхараш царна дIадовзийт, уж кхоачашдеча хьинаргIа дакъа лацара харжархой тIахьех, бахархой хьашташ дикагIа кхоачашдара эшар царгара хьахоа. Иштта вIашагIкхийттача моттиге гучадаьлар участке автобус ца лелаш сецалга. Сиха автотранспортни предприяте яха цун бахьан а хайна, шийн участке автобус леларгйолаш гIулакх вIаштIехьдаьккхар депутата.

Шоашта эшаш дола хIама вIаштIехьа ца доалаш моттиг кийсъелча майрра шоай депутат йолча боагIа харжархой. ХIана аьлча царна хов В. Н. Галаева шоай гIулакхаге цIенхаштта хьожаргйолга а торо йола новкъостал дара хьинар кхо ца деш оттаргйолга а.

Нана а енна дисадар зIамига бер, даьнана мара дIахьижа саг воацаш. Дагаяла а новкъостал деха а шийн депутат йолча ера йоккха саг. Цу гIулакха мел доза къаьласташ а кийчдаь йоккха саг опекун хургйолаш гIулакх вIаьштIехьдаьккхар В. Н. Галаевас.

Харжархой наказаш кхоачашдарал совгIа, депутата хьинаре дакъа лоац Совета массазарча комиссе балха юкъе а. В. Н. Галаева я торговлена тIахьожам лоаттабеча массазарча комиссе секретарь. Участкаш дIа-хьа а йийкъа хьалххехьа оттальча планах болх беш ба комиссе доакъошхой. Массехказа техкаб комиссе городерча а юрташкарча а тикай болх. Гучадаьнна кхоачамбоацараш дIадахара де дизар даьд.

ХIаьта иштта ше болх беча коллективе юкъарча балхаца а дизза дакъа лоацаш я коммунистка-депутат. Укхаза В. Н. Галаева я профсоюза промыслови комитета ревизионни комиссе председатель, «Малгобекнефть» НГДУ халкъа тIахьожама керттерча группа член. Уж декхараш а дика кхоачашде вIаштIехьдоал хьинар долча ккалсага.

Дукха ва Галаева Вера Николаевнай уж дерригаш дIадаьлча шийн цIагIа де дезараш а. Шиъ школе дешаши цаI берий беша ухаши кхо бер да. Буруа тохара балхий управлене инженера болх беш мар ва. ЦIагIа царна мел эшар ваштIехьдаккхар а кIезига хьинар дезаш гIулакх дац. Ховш ма дий берашка лоьнача, царна кхетам луча, дезала барт-цхьоагIо вIаштIехьйоаккхача керттера моттиг цIеннаьнага кхоачаш йолга.

Дика интернациональни дезал ба горсовета депутата Верайн УБР инженера Ахьмаден ГалаевгIар бар.

— Хоза барттайна дах тхо. Боккхий нах а тхона раьза ба, — йоах йоккха дегIоа йолаш Вера Николаевнас. — ЦIагIа иштта барт цхьагIо киларо моллагIча гIулакха а хьинар совдоакх.

Депутата а, керттерча балха а, берий наьна а декхараш дизза кхоачашде дайоалаш, массанахьа хьинар дIакхоачаш я Галаева Вера Николаевна. Цунах шийн ираз а лоарI цо.

А. ХАРСИЕВ.

Къахъегамца даьккха сий

Цхьаьца бахьанаш долаш цхьавола саг балха воацаш нийсделча гIулакх, дикагIа кхет новкъостий из саг мел эш, бовз цун мах. Из тайпа ха яр «Заря» яхача профилакторе йоккхагIа йолча медсестраца Т. П. Мельникох кхета дага йолаш со шийта нийсъеннар. Цу хана отпуске яр из. Цудухьа цунах лаьца аз лохе мел дувцар цун новкъосташа дийцачох лаьца да.

Цкъа ше хьалаьца вахара никъ цIаккха ца хувцаш, медицинаца бийза дIахьо цо. Цу гIулакхах из декхе яьнна. Цу гIулакхах из дехне яьнна хиннаяц. Е 10-ча горха а хиннаяц. Е 10-ча горбольнице бехитонхамерча хирургически отделене медсестрай гIулакхаш кхоачашдеш хиннача хана а, е укх профилакторе из болх бо йолаелча гIоне дени а. «Заре» болх бе из йолаеннай профилакторий хьайийллача хьалхарча дийнахьа денз. Укхаза хьалхагIа из хилар дежурни медсестра, цул тIехьагIа дистсестра. Уж бахьанаш долаш кхы а лакхъелар цун опыт. Укхаза цо болх беш ши шу даьлча Таисия Павловнана тIадиллар профилакторе юкъерчеи аIамагIчеи медперсонала кулгалделга.

ЙоккхагIа йолча медсестрай дукха да тайп-тайпара терках тIабахийта беза гIулакхаш. Из декхарийла я салоIаш а могаш а боацаш болча пакха хьаштий йоакхо е, царна кийчбеш болча кхачанга хьажа, хIара сага магIа дарба ду ха. Атта гIулакх дац из, нагахъа санна хIара денна цига салоIаш а могашал товеш а 120 тархга саг болга хайча хIаьта а. хIарено ши-шийн лазар, ши-шийн оамал я. Цхьабаккъда, Таисия Павловна массаза цхьатарра йолаш, цхьан сага тIа ца човхаш, цхьан сага халахетар ца деш, шийн болх дикаси бизаш дIахьош хьайоагIа. Цкъаь-цкъа суртьяц из эгIазъяха, сувсаенна йолаш. Иштта хиле тIахьех цо вож медсестраш а. «Вайна, медикашта, цIаккха мегаргдац тIачувха, эйхьаза хила, оал цо, шийн долча нах баьккаб салаIа, шоай могашал тоае, цудухьа вай декхарийла да царца Iимерза хила».

Ховш ма дий, салача хозача деша, дорий кIаьдача култаша наьха могашал тоахилара, царна аттагIа хилара дикка гIо-новкъостал делга. Цунах лаьца ядаь дукха дешаш да укхазарча отзывай книжка тIа. Иштта, профилакторе болхлошта, къаьстта Т. П. Мельникa, дег тIара доагIа дIайка баркалаш кхайкаду Асланбек Шериповн цIерагIча ГНИЗ болхлочо, тIема ветерано М. М. Бакатьевас, СССР 50 шу дизара цIерагIча химически завода КИП цеха болхлочо Г. Б. Гловинас, кхы нар.

Н. ЧЕМИСЕНКО.

СУРТА ТIА: Т. П. Мельник.
А. АЙРАПЕТОВА сурт.

Шалински районера хоамаш

Спорта цIей а хинна дIаэттар укх деношка Шаьла стадионе района къахьегамхой ВЛКСМ ЦК «ТIоарска бургац» яхача клуба Еррисоюзни турнире хьалхара моттиг лаьцача «Сокол» яхача командица хинна вIашагIкхетар. Ховш ма хилара, Шаьларча № 8 йолча школа дешархоех латтача цу командо дерриге ловзараш котъювлаш чакх а даьха, лакха спортивни говзал а дехал а гойтар.

Цу боккхача толама хетадаь вIашагIкхетар хьадийллар комсомола райкома хьалхарча секретара Г. Батаева. Къона спортеменаш дег тIара даьккъала а бийца, берригача района къахьегамхой цIерагIа царна баркал аьлар КПСС райкома хьалхарча секретара У. А. Исмаилова. Команда цIерагIа къамаьл даьча цун капитана Эгиев Альбека дош делар шоаш дIахо спорте а дешаре а хьинаре къахьегаргхилярах.

Къонача футболисташта елар КПСС райкомен райисполкомен сийлен грамоташи мах бола совгIаташи. ВIашагIкхиттараш хьежар художественни самодеятельноста концертага.

ХIаьта массанешта чIоагIа тоам бир из чакхдоллаш «Сокол» командерча къонача футболисташтен районерча футбола ветеранаштен юкъе хиннача доттагIлен матчо.

М. ЭПЕНДИЕВ.

□

ПОЭЗЕ САЙРЕ

Дукха нах гулбеллабар цу сайрийна Гермчигерча культура ЦIагIа. Уж болча хьоашалгIа венавар массехк поэтически сборник арахийца вола шоай юртахо, къона поэт Осмаев Асланбек.

Сайре хьеллаш цун кхолламах лаьца къамаьл дир Шаьла района культура отдела заведующе Л. М. Гарсаева. Шийн керда стихаш йийшачул тIехьагIа юртахой дукхача хаттарашта жоп делар А. Осмаева. Иштта цига шийн стихаш йийшар къонача поэта Ахмадов Рамзана а.

С. БАНТАЕВ.
хьехархо.

ЦУННА БАРКАЛ ОАЛ

Ер цхьайтталагIа шу да Автурерча библиотеке Мусаева Айтулас библиотекаралла болх бу. Дего безаш тIайица болх шаьрбара, шийна цу балхо хьалхашка оттадеш дола декхараш дикагIа кхоачашдара, болх-беш йоллаше чакхъяьккхар цо Грознера культурно-сердалон училища библиотечни отделени.

Юртахой хьашташ дизза кхоачашдешхиларца белгальньнай Айтула. Дикка йоккха я библиотечни фонд. Укхаза я тайп-тайпарча литература итт эзар совгIа экземпляр. Шо шоай жанрах дика кийчдаь дIаоттадаь цагт хIара книжка, книжкаш дешараш хала доацаш моллагIа дола книжка лаха а хьаьца а атта хургдолаш. Хоза кийчъаь я газетай подшивкаш а.

Дика лелабу Мусаевас арекашка къахьегаш болча наьха гIулакх дара болх а. Каст-каста хул из уж болча газеташ, журналаш, деша керда книжкаш нийце яхе. Цудухьа цар массаза дег тIара баркал оал шийн болх безаш къахьегача наьха хьашташ дизза кхоачашдеши хьайоагIача цунна.

Я. ИСРАИЛОВА.

Искусства нах

НОВКЪОСТ А ХЬЕХАМЧА А

Вайх хIаранена дика довз Эсамбаев Махьмуда вахар а кхоллам а, цхьабаккъда, дукхагIчарна бовзац цун кхолламера цхьа оагIув — из педагог, хьехамча хилар.

Шийн говзал, шийн опыт дIалуш Iомаву Махьмуда хIанз шийн концертни программе дакъа лоацаш вола Идрисов Сулумбек. ВIаьсти вай театрально-концертни зале Эсамбаев Махьмуда луш хиннача сольни концерте шийн говзал гайтар Сулумбека. Цун репертуаре вайна дайра дунен а вай мехкарча а халкъий халхараш: башкирий — «ТIемахо-чарахь», индийцай — ритуальни «Дошо аьрзи», аргентинций — «Iу Гаучо», царел совгIа цо ду нохчий, испанций, цыганий, вай ханара эстрадни халхараш.

Йоккха яц Сулумбека биографи 1951-ча шера ваьв Шаьла. 1970-ча шера чакхъяьккхар Нохч-ГIалгIай культурно-сердалон училища халхара отделени, цул тIехьагIа болх биьб «Вайнах» яхача Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен халхара ансамбле, цигара советски Эскаре гIулакх де тIахьийхача гIоне Шеча байракха Каспийски Флотиле иллеи халхарен ансамбла балета солист хиннав. Эскарера гIулакх кхоачаш даьлча чакхъяьккхар Москверча культура института хореографически отделени. Институт чакхъяьккхача Мосиоицерте ше балетмейстералла хьожавича цига Iораьла а лоацаш цIенгахьа а вийрза, юха а «Вайнах» яхача ансамбле балетмейстер-репетитор а солист а волаш болх беш хилар. Из юкъе а волаш Америка а Африка а континенташка гIолла гастролашка хилар вай ансамбль. Цига Iалаьмате боккхача безамца тIайийцар вай артисташ а цар кхоллам а. Моттигерча невпайоазон органашa дукха дика дешаш яздир Идрисов Сулумбека кхолламах лаьца а.

Хала да ала, къонача артиста кхоллама никъ миштa хургбар, вегахьа санна Эсамбаев Махьмудаца вIашагIкхетар цун хиннадецаре. Вай лакхе маьздара, ше волча дIа а вига, Сулумбека хьехамча а новкъост а хинна дIаэттав Махьмуд. ХIана цун кулгаца халхара нъайленаш Iомаеш ва Идрисов. Теша дог доагIа, дунен тIа цIи хеза волча вай везача мехкахочоа Идрисов Сулумбеках шийн ногаметта дIаоттаве дика говзанчо кийчве вIаштIехьдаргхиларах. Цхьабаккъда, искусства лакхача лагIа тIа вала, боккъонца вола мастер, художник хила дукха къахьега деза Сулумбека.

Лакхе вай дийца халхараш Сулумбека оттадаьд: «Дошо аьрзи» — Грикурова Элеонорас, «ТIемахо-чарахь» — Эсамбаев Махьмуда, хIаьта «Iу Гаучо» Сулумбека ше оттадаьд. Цул совгIа, Сулумбек дакъа лоацаш хиннав Татаев Илеза оттадаьча «Даймохк» яхача фильме а.

Тахан Сулумбеках лаьца е дешаш яздеш, Iалаьмате чIоагIа лов: Идрисова хьехамча — Эсамбаев Махьмуда бар санна Сулумбека кхоллама никъ а кразеи беркатея хилар.

А. АБЛУШЕВ,
Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен филармоне программай редактор.

ВОЛГОГРАДЕ ХЬАЙИЙЛЛАЙ УНИВЕРСИТЕТ

1-ча сентябре занятеш дIайолаенай пачхьалкхен кердача университете — Волгоградски. Конкурсни экзаменаш а хинна лакхерча дешара заведене 250 саг дешна хьаййав. Студенташа Iомадергда физика, математика, истори, эрсий а романо-германски а филологи. Деша боагIачарех дукхагIбараш юкъера школа чакхъяьккха 17 шу даьннараш ба, амма студенчески аудиторешка баьхначарна юкъе кIезига бац дукха ха йоацаш болхлой, колхозхой. гIулакхе хинна къона нах.

Университет — Волгограде нийсалагIа йола вуз. Лакха квалификаци йола итташ эзараш специалисташ кийчбаьб города къаьнагIа йолча институташа: политехнически, педагогически, медицински. Дешара а Iилма а йоккха центраш хиннай юртбоахамен инженерно - гIишлойн институтех.

Дешара хьалхарча шера Волгоградски университета болх беш дешара лаьрхIа цхьа корпус мара яц. Преподавателаша студенташи дукхагIа хиларга хьежжа из тIа-тIа йоккхагIа хургья. ДIахо йодача хана университета территоре 65 гектар лаьтта дIалоацаргда. Проекта тIа лаьрхIад спортивни залаш, ши студенчески столови хьалъелга. Университета спортивни зонана чуйоагIаргьа яйга атлетически манеж, футбольни майда, нек ду бассейн.

14 этаж а йолаш, мел эшар чудолча йиъ общежите йиъ эзариел совгIа студенти аспиранте вахаргва. Университете ши поликлиника, профилактори, ахкан спортивно-могашал чIоагIъю лагерь я. ДIахо йодача хана Волгоградски пачхьалкхен университете ялх эзар совгIа саг дешаш хургва.

Александр ЕВРЕИНОВ,
АПН корреспондент.

Социалистически мехкашкара хоамаш

ДУНЕН БIАЬ МЕХКАРА СТУДЕНТАШ

Дунен бIаь совгIа долча мехкашкарча 600 гаргга болча кагийча нахей мехкарийеи Болгаре лакхера дешара заведенеш чакхъяхарах укх шера дипломаш дIаэцаргда.

Укх шера дийна баргбараштa юкъе дукхагIа ба дегIаухача пачхьалкхенашкара нагирхой. НРБ йоккха говзал йола кадраш кийчъеча деш дола новкъостал цу мехкашта къаьстта чIоагIа юархIам болаш да. 1973 шера Азе, Африке, Латински Америке болх беш хиннав 4.500 специалист, цу даькъе 200 совгIа Iилмай кандидаташи доктораши а болаш. Уж берригаш а Болгаре дийша ба.

Соферча, Пловдиверча, Варнерча, Плевенерча йиъ институташка деша багIача 10 эзар студенташтеи аспиранташтеи юкъе хIанз эзар кхыча мехкара сег ва.

ВУЗ-е занятеш йолаялалехьа кагий нахи мехкарийи Соферча Насера цIерагIча институте шера йолча подготовительни курсашка дешаш хиннаб. Занятей программашта юкъе керттера моттиг дIалоац сихха болгарски мотт Iомабара.

(АПН).

* * *

ЭФФЕКТ — 126 МИЛЛИОН ТУРГИК

Карарча пятилетка шерашка МНР Iилматохкама организацеша кийчъяьй, уж юкъейоалалрах 126 миллион тургик экономически эффект луш йола, кхо эзар гаргга технически разработкаш. Толаме кхоачашду производствацара Iилма бувзам чIоагIбара декхар Улан-Баторски энергетика Iилма-тохкама проектни институто, юрта боахама дукхача Iилма-тохкама учрежденеша.

Монгольски Iилмахоша болх бу СССР-ча а кхыча вежарашка долча мехкашкарча а шоай коллегашца айхха бувзамаш а лоаттадеш. ХIанз цар цхьана къа а хьегаш тохкамаш деш латт халкъабоахама боккха лоархIам болаш йолча 80 фундаментальни проблемашта.

(АПН).

Редактора заместитель
М. М. ХАМХОЕВ.

ДЕША БАХА ЛОВЧАР ТЕРКАМГА!

№ 11 йолча юкъерча городской профессионально-технически училище дIакхайкаду 1980—1981 дешара шера деша лакха говзал йола болхлой кийчбара дешархой дIачувцаш хилар. Укх профессех:

штукатур-облицовщик-плиточник;
столяр-гIишлошхо;
каменщик, болатен ашкабетонни конструкцешта монтаж еш вола монтажник;
облицовщик-плиточник-мозаичник;
болатен ашкабетонни конструкцешта монтаж [illegible]
юрташка гIишлош хьалъю мастер;
слесарь-сантехник, газосварщик.

Каменщика, 10 класс чакхъяьккхачун — дешара ха — 1 шу.

Деша дIайбу хагей нахи мехкарийи 15 шу даьнна а яхы боккхагIа е бален 8 класс чакхъяьккха бален.

Дешара ха — 3 шу.

Училище чакхъяьккхараша юкъера образовани профессия Iомадарах дола диплом дIалу. Училище денийт нах боацаш. Дешархой кхачанца, обмундированеца, спецбарзкъаца Iалашбу. Деша багIача хана дешархошта производственни практика йолча хана цар баьчи баккх 50 процент ахча дIатал.

Городерча транспортаца, малоимаькъагIа, специтаца лелачи хана дешархошта льготаш я.

Училище деша вогIаш аьлкха ха къахьегама стажа юкъе йоахийт. ТIехдика дешаш училище чакхъяьккха диплом ийцараш лакхехьарча дешара заведенешка деша бохийт болх баь хилара стаж йоацаш деша дIаоттеш телаш йола экзамен [illegible].

Училище деша водача дIачуйла еза:
директора цIерагIа заявлени;
вахача моттигера справка;
образовани хьакъеъьара документ;
ваь ха тIайола тешал е паспорт;
4 фотокарточка (3x4 размер йолаш);
медицински справка.

Документаш дIачуйду хIара денна 8 сахьат даьлча денза 16 сахьат даллалца.

Училища адрес: г. Грозный, Старопромысловски район, Катаяма цIерагIа керда поселок, Шефски улица, 23.

Автобусаш №№ 4, 6, 26 центральни рынкера «Ташкала» яхача кхаччалца, автобус № 11 «7 линия» яхача кхаччалца.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 сентябрь.
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Iуйранара гимнастика.
9.05 — Мультфильмай программа.
9.35 — А. Глазунова балет. Киров цIерагIча оперен балетен Ленинградски пачхьалкхен академически театро «Реймонда» яха спектакль. Яистеъьача — кердадараш.
14.00 — Кердадараш.
14.50 — «Аз дув буъ. Ленинград» яха документальни фильм.
15.15 — «Хьехархочунна — шира урок».
16.15 — «Телестадион» (Интервидение).
16.45 — «ДIаьхлаха долле, вIьашкаш!»
17.45 — Днепропетровскерча металлургически завода культура Дворца бандуристий халкъа капелла концерт.
18.00 — «Iилман вахар». Белоруссии ССР Iилмай Академи.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Болгарски халкъа кортамукъален Денга. Болгаре Халкъа Республика телевидене программа.
21.00 — «Ха».
21.35 — Хоккейх лоаца дунен каьргъашта юкъера вIашагIкхетар Швеци вIашагIатеха команда — СССР вIашагIатеха команда. Шведа передача. Перерыве — «Тахан дунен тIа» яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программа.
8.05; 14.10 — Стажировщи.
8.30 — «Фатанча» яха а «Мариен» а А. Салынске пьесаш (йоазонхо ваь 80 шу дизарга).
9.40; 14.55 — Французски мотт. Дешара шоллагIа шу.
10.10 — Спектакладара эшараш.
11.00 — ПТУ дешархошта. Истори. СССР вIашагIйоллар.
11.30 — Шахматни школа.
12.00 — Студенташта-заочникашта. Лакхера математика. 3-гIа курс.
13.15 — Гомер. «Одиссея». 2-гIа передача.
13.25 — А. А. Фета лирика.
13.55 — Ленински яьа библиотека. «Материализм и эмпириокритицизм». 2-гIа передача.
16.30 — Советски пачхьалкхен а боахамий а дараш. 8-гIа класс.
17.05 — «Таьаьатт шу дараш» яха документальни фильм.
17.55 — КПСС XXVI съезда хьалгIоргда. «Дика я сиха а гIон дом хьалъяр» (нохчий меттала).
18.25 — «Нохч-ГIалгIайчу гIоалаха».
18.45 — Фильм-реклама.
18.50 — «Старт».
19.20 — «Дунен халкъашта юкъера обозрени» (гIалгIай меттала).
19.35 — Мультфильм.
19.45 — «Халкъа творчество» (нохчий меттала).
20.15 — Яйтача атлетикех йола СССР чемпионат. Донецкера передача.
20.50 — «ДIалоха гитариста Мария Луиза Аниде (Аргентина).
21.40 — «Инженер Прончатов» яха телевизионни дукхаа серийни художественни фильм. 2-гIа сери.

10 сентябрь.
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Iуйранара гимнастика.
9.00 — Берий художественни кинолентанай концерт. (Болгари).
9.45 — «Ахка аьхаь цхьа ди дар» яха телевизионни художественни фильм.
11.00 — «Кинопанъьбара клуб». Яистеъьача — кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — Минска телевизионни студей документальни фильмай программа.
16.00 — «Фатанча» яха а «Мариен» яха а А. Салынске пьесаш.
16.30 — «Уроки вира сахьат» яха телеочерк.
17.00 — «Мичад шо, журналашIи».
17.30 — Иллеш даах СССР халкъа артистка А. Амирановшвили.
18.00 — «Къахьегама сийлехьа хьалхалаттараш». Ташкентски области Калинински района хьайбаш лелаеча боахамий хьакъехьа.
18.15 — «Анатолий Карпоаца 30 минута» 1-гIа передача.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Хьалхе а нъ следствие» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 1-ра сери.
20.00 — «Сукановера кхаа» яха телевизионни музыкальни фильм.
20.10 — «Иккаш», «Искусства произведенеш», «Беглаш» яхача А. П. Чехова дувцарех долча телевизионни короткометражни художественни фильмай программа.
21.00 — «Ха».
21.35 — «ДоттагIий шаь-сибать».
22.20 — «Тахан дунен тIа».
22.35 — «Олимпиада-80» яхача культурни программа концертни циклацара СССР Пачхьалкхен академически симфонически оркестра концерт.

II ПРОГРАММА

8.00 — Передачай программа.
8.05; 11.05 — Iилман-популярни фильм.
8.35; 9.35 — Обществоведени. 10-гIа класс.
9.05; 14.00 — Школа а творчества а. 8-гIа передача.
10.05; 14.30 — Немецки мотт. Дешара 2-гIа шу.
10.35; 11.35 — Истори. 8-гIа класс.
12.05 — Студенташта-заочникашта. Физика. 3-гIа курс.
13.20 — П. Неруда вахара а творчества а оагIонаш.
15.00 — «Ухацлеор». Iилман-популярни программа.
15.45 — Хьехархочунна — шира урок. Цхьоалагiа класс. 3-гIа передача.
16.45 — А. Н. Островске вахар. Хьалхара передача.
17.00 — Телевизионни фильм.
18.20 — «Нохч-ГIалгIайчу гIоалаха».
18.40 — Атеистически темах (нохчий меттала).
18.50 — «Шоана, ноксаш лелераш!» Технически информаци хоамаш.
19.05 — «Шоана, кхалнах» (гIалгIай меттала).
19.35 — Халкъа тIахьашаш эшараш.
20.00 — «Кийса даькъала хийла шун, бераш!»
20.15 — «Ха» яхача программа почта.
20.30 — Социалистически Эфиопе иллейн халкхарийн къамаи ансамбла концерт.
21.40 — «Инженер Прончатов» яха телевизионни дукхаа серийни художественни фильм. 3-гIа сери.

РАДИО

9 сентябрь.

6.40 — «Юртара Iуйре» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — Болгарски эшарий концерт (эрсий меттала).
8.45 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (нохчий меттала).
9.15 — «Таога аздоу» яха радиовыпуск (гIалгIай меттала).
9.30 — «Къона заманка» (гIалгIай меттала).
15.00 — Передачай программа. Хкоттаьгх бола хоам (эрсий меттала).
15.01 — «Гергача метода» гоналхьа — машинаькъа болхлой» (эрсий меттала).
16.15 — «Камаьрша нах» (нохчий меттала).
16.30 — «Юрта боахама хьалхалаттарашта» дола концерт (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).
18.30 — Хоамаш.

Хоттаксой

Тахан республике гIолле Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш. Йоачаи а йоацаш. малхбоалехьара секунде 0—5 метр чIоагIа мух а хьеккаш хилеи фегара температура республике — 21—26, Грозне 23—25 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана хувцалуш морхаш а йолаш. Йоачаи а йоацаш, тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьенкаш хилеи фегара температура бийсана 7—12, дийнахьа 20—25 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

«Сердало», «Грозненский рабочий», «Ленинан некъ» яхача газетий редакцей коллективаш, НГIАССР журналистий Союза правлене чIоагIа халахетаж хоам бу «Сердало» газета редакторга Т. А. Тебоевга цун вошa

ТЕБОЕВ
Iабалбика Тархан

кхалхарах.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместителa — 9-24-03; бехктохкама секретара — 9-24-00; отделий: партийни вахара — 9-24-04; промышленностен транспортен — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; письмой — 9-24-07; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарей, ереи, шоаттеи деноцка

СФ05309. «Грозненский рабочий» издательстве типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4202.